

ArchAteliér

Michalovce, Kpt. Nálepku 20, tel č. 0905/815064, E-mail: boskov@ke.psg.sk

&

URBI Projektová kancelária

040 01 Košice, Zvonárska 23, tel./fax.č. 055/62 551 60, E-mail: belurbi@stonline.sk

---

ÚZEMNÝ PLÁN ZÁUJMOVÉHO ZDRUŽENIA SPOLOČENSTVA OBCÍ MIKROREGIÓNU „JUH ŠÍRAVY“

Textová časť

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

Michalovce, 2005

Názov ÚPD:	ZÁUJMOVÉHO ZDRUŽENIA SPOLOČENSTVA OBCÍ MIKROREGIÓNU „JUH ŠÍRAVY“ – pre k.ú. obce Hažín
Schvaľujúci orgán:	Obecné zastupiteľstvo obce Hažín
Číslo uznesenia:	1/B2/2006
Dátum uznesenia:	07.04.2006
.....	
Ing. Marianna Šimková starostka obce	pečiatka

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

NÁZOV ELABORÁTU:	ÚZEMNÝ PLÁN ZÁUJMOVÉHO ZDRUŽENIA SPOLOČENSTVA OBCÍ MIKROREGIÓNU „JUH ŠÍRAVY“
OBSTARÁVATEĽ:	ZÁUJMOVÉ ZDRUŽENIE OBCÍ MIKROREGIÓNU „JUH ŠÍRAVY“
ŠTATUTÁRNY ZÁSTUPCA:	Ing. ŠIMKOVÁ Marianna
OSOBA S ODBORNOU SPÔSOBILOSŤOU PRE OBSTARÁVANIE ÚPD A ÚPP:	Ing. arch. HOPANOVÁ Agnesa
HLAVNÍ RIEŠITELIA:	Ing. arch. BÉL Alexander Ing. arch. BOŠKOVÁ Marianna
ZODPOVEDNÍ RIEŠITELIA:	
Demografia a bytový fond:	Ing. arch. BÉL Alexander
Ochrana prírody a kostra ÚSES:	Ing. arch. BÉL Alexander
Doprava:	Ing. BOŠKO Vladimír Ing. HRÁDOCKÝ František DANKANINOVÁ Drahoslava
Vodné hospodárstvo	
Zásobovanie plynom	
Zásobovanie el. energiou, spoje:	Ing. PAŽÁK Ladislav
Ochrana pred povodňami	Ing. BEŇAČKA Stanislav
Vyhodnotenie PPF a LPF:	Ing. arch. BOŠKOVÁ Marianna

Obsah:

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
1.1 Údaje o zadaní a dôvody pre obstaranie územného plánu.....	5
1.2 Hlavné ciele riešenia , problémy, ktoré územný plán rieši	6
1.3 Údaje o súlade riešenia územného plánu so zadaním a súpis použitých podkladov	7
1.4 Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií	8
2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU MIKROREGIÓNU	8
2.1 Vymedzenie riešeného územia	8
2.2 Závazná časť schváleného Územného plánu veľkého územného celku Košického kraja a jeho Zmien a doplnkov vzťahujúca sa k riešenému územiu	9
3. ZÁKLADNÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY MIKROREGIÓNU	11
3.1 ŠIRŠIE VZŤAHY	11
3.1.1 Funkcia a poloha mikroregiónu v sídelnej štruktúre	11
3.1.2 Poloha združenia obcí v špecifickom prostredí	11
3.1.3 Väzba na nadradené systémy dopravy	12
3.1.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady zoskupenia obcí	12
3.2 PRÍRODNÉ PODMIENKY.....	14
3.2.1 Základná charakteristika prírodných podmienok.....	14
3.2.2 Krajinný obraz	15
4. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY	15
5. NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA.....	16
6. NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA.....	17
7. NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE	20
7.1 Obyvateľstvo	20
7.2 Bytový fond	24
7.3 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie	27
7.3.1 Sociálna infraštruktúra.....	28
7.4 Kultúrne a historické hodnoty.....	38
7.4.1 Kultúrno-historický potenciál	38
7.4.2 Nehnuteľné kultúrne pamiatky	38
7.4.3 Archeologické lokality	39
7.5 Hospodárska základňa	40
7.5.1 Nerastné suroviny	40
7.5.2 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	40
7.6 Rekreácia a cestovný ruch.....	42
7.6.1 Charakteristika rekreačného potenciálu územia	42
7.6.2 Návštevnosť a návrh lôžkových kapacít.....	43
7.6.3 Štruktúra rekreačných plôch a zariadení.....	43
7.6.4 Kúpeľné územia	44
8. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCÍ MIKROREGIÓNU.....	44
9. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	45
10.NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, OCHRANY PRED POVODŇAMI.....	47
10.1 Návrh z hľadiska obrany štátu	47
10.2 Návrh z hľadiska ochrany pred povodňami.....	47
10.3 Vodná nádrž Zemplínska	48
10.4 Ochrana proti abrázii.....	49
11.NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBA KRAJINY, KOSTRA ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY.....	51
11.1 Ochrana prírody	51
11.2 Návrh na tvorbu krajiny	52
11.3 Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES).....	53
12.NÁVRH DOPRAVY A DOPRAVNÉHO ZARIADENIA.....	54
12.1 Návrh základného dopravného systému mikroregiónu.....	54
12.2 Funkčné členenie a kategória ciest.....	55
12.3 Konceptia hlavných peších systémov a cyklistických trás	56
12.4 Kapacita plôch pre parkoviská	57
12.5 Konceptia vodnej dopravy	58
12.6 Systém hromadnej dopravy a napojenie riešeného územia na tento systém	58
13.VEREJNÉ TECHNICKÉ VYBAVENIE	58
13.1 Vodné hospodárstvo	58
13.1.1 Vodné toky a nádrže	58
13.1.2 Zásobovanie pitnou vodou	59

13.1.3 Odvádzanie a čistenie odpadových vôd.....	62
13.2 Zásobovanie energiami.....	64
13.2.1 Zásobovanie elektrickou energiou	64
13.2.2 Zásobovanie zemným plynom.....	67
13.3 Telekomunikácie.....	68
13.3.1 Telekomunikáčne zariadenia.....	68
13.3.2 Rádiokomunikácie.....	70
13.3.3 Siete miestneho rozhlasu	70
13.3.4 Diaľkové káble.....	70
14.KONCEPCIA OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	70
14.1.1 Základné zložky životného prostredia	70
14.1.2 Kvalita vody vo vodnej nádrži.....	71
14.1.3 Vodné toky, melioračné kanály, nádrže, čistota vody	71
14.1.4 Kvalita podzemných vôd	73
14.1.5 Hluk z automobilovej dopravy	73
14.1.6 Návrh na elimináciu faktorov negatívne ovplyvňujúcich životné prostredie	75
15.ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	75
16.VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV.....	77
17.NÁVRH NA OBSTARANIE ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV, ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE A INEJ DOKUMENTÁCIE PRE ČASŤ RIEŠENÉHO ÚZEMIA	77

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Údaje o zadaní a dôvody pre obstaranie územného plánu

Územný plán Zájmového združenia spoločenstva obcí mikroregiónu „Juh Šíravy“ je vypracovaný na základe zmluvy o dielo č. 40-2004/11/13 zo dňa 8.11.2004 uzatvorenej medzi Zájmovým združením spoločenstva obcí mikroregiónu „Juh Šíravy“ so sídlom v Zalužiciach a architektonickou kanceláriou ArchAteliér Michalovce.

Zájmové združenie spoločenstva obcí tvoria obce obcí Zalužice, Hažín, Lúčky, Hnojné a Závadka. Ani jedna z uvedených obcí nemá doposiaľ spracovanú a schválenú územnoplánovaciu dokumentáciu. V roku 2002 sa obce, ktoré tvoria Združenie, rozhodli v súlade s §11, odst. 3 stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších noviel obstarat' spoločný územný plán.

Dôvodom obstarania spoločného územného plánu (ÚPN – O) združenia obcí je snaha riešiť spoločné záujmy najmä pri :

- zabezpečení riešenia verejného technického vybavenia obcí,
- riešení optimálnej organizácie územia zameranej na dosiahnutie súladu všetkých funkcií, ktoré sa na území uplatňujú,
- stanovení priestorových a kapacitných limitov rozvoja rekreačnej funkcie v dotknutom priestore Zemplínskej Šíravy s určením priorít využívania územia pričom je potrebné zohľadniť konečnú únosnosť rekreačného priestoru s dôrazom na ochranu životného prostredia a ekologickú stabilitu územia.

Pre obstaranie spoločného územného plánu obcí Združenia bol stanovený postup, ktorým sa v zmysle § 21 odst. 8 upúšťa od vypracovania konceptu riešenia. Tento postup vyžaduje pred spracovaním zadania pre vypracovanie ÚPN – O preveriť podmienky rozvoja obcí urbanistickou štúdiou (UŠ) spracovanou podľa potreby vo variantnom riešení.

Prípravné práce na obstaraní spoločného územného plánu boli začaté v roku 2002 oznámením o začatí obstarávania. V prvej etape prác bola vypracovaná dokumentácia Prieskumov a rozborov (december 2002). V zmysle prijatého postupu v nasledujúcej etape prác bola vypracovaná urbanistická štúdia obcí Združenia, ktorej obsah a rozsah riešenia zodpovedal legislatívnym požiadavkám na spracovanie konceptu riešenia ÚPN – O. Požiadavky na riešenie ÚPN – O boli definované v zadaní, ktoré bolo schválené obecnými zastupiteľstvami jednotlivých obcí Združenia.

Pre územie Košického kraja bol vypracovaný územný plán veľkého územného celku (ÚPN-VÚC). Tento územný plán schválila vláda SR 12.5.1998. Jeho záväzné časti (záväzné regulatívy) boli vydané nariadením vlády SR pod. č. 281/1998 Z.z. Návrhovým rokom ÚPN - VÚC Košického kraja je rok 2015. Zmeny a doplnky územného plánu veľkého územného celku Košického kraja schválilo Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja uznesením č. 246 zo dňa 30. augusta 2004, záväzná časť bola vydaná všeobecne záväzným nariadením KSK č. 2/2004 z 30. augusta 2004. Všetky požiadavky vyplývajúce zo záväznej časti ÚPN – VÚC Košického kraja boli zapracované do návrhu riešenia ÚPN – O.

1.2 Hlavné ciele riešenia , problémy, ktoré územný plán rieši

V riešení Zmenách a doplnkoch ÚPN – VÚC Košického kraja je priestor Zemplínskej šíravy kvalifikovaný ako priestor rekreácie a CR medzinárodného významu, v ktorom je potrebné vytvoriť územno - technické a dopravné podmienky pre ďalší rozvoj rekreácie. Do schválenia ÚPN - VÚC Košického kraja bol rozvoj rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy regulovaný v zmysle územného plánu VÚC Zemplínskej šíravy (schválený radou Vs KNV uznesením č. 94 zo dňa 26.4.1988), ktorý je vzhľadom na veľký časový odstup od jeho spracovania v mnohých oblastiach neaktuálny. V tejto ÚPD sa s využitím južnej strany Zemplínskej nádrže nepočítalo. ÚPN - VÚC Košického kraja priniesol nové prvky do koncepcie územného rozvoja v priestore Zemplínskej šíravy, ktoré je nevyhnutné premietnuť so stanovením záväzných prvkov riešenia do koncepcií na úrovni obcí a zón nachádzajúcich na území rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy. Predovšetkým je nevyhnutné stanoviť únosnosť rekreačného využitia tohoto priestoru a navrhnúť tak optimálne usporiadanie funkčných plôch a intenzitu ich využitia pri rešpektovaní prírodných faktorov územia.

V roku 2000 bola vypracovaná Štúdia ekologickej únosnosti rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy , ktorej cieľom bola :

- analýza súčasného funkčného využitia a zaťaženia vymedzeného územia ľudským faktorom s dôrazom na environmentálne aspekty,
- stanovenie optimálnej únosnosti (zaťaženia) vymedzeného územia rekreačnými aktivitami vrátane možností rozptylu návštevníkov do zázemia Zemplínskej šíravy.

Výstupy tejto územnoplánovacej dokumentácie boli využité v riešení UŠ rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy , ktorú v roku 2001 obstaral OÚ Michalovce.

Táto dokumentácia po posúdení klimatických podmienok a prírodných prvkov navrhuje na južnom brehu dve rekreačné strediská zaradené do typu „letné stredisko kúpania a vodných športov“. Dominantnou funkciou je letný pobyt pri vode a letné hry. Tieto strediská sú navrhované na katastrálnom území obcí Zalužice a Lúčky. Pre rozvoj rekreácie na tomto území sú v ÚPN navrhované regulatívy a limity rekreačného využitia , ktoré je potrebné pri riešení územného plánu uvedených obcí premietnuť , prípadne konkretizovať.

Podľa schváleného zadania je potrebné riešenie ÚPN – O zamerať na tieto hlavné ciele:

- navrhnuť optimálne usporiadanie funkčných plôch a intenzitu ich využitia pri rešpektovaní prírodných faktorov územia
- navrhnuť komplexný územný rozvoj obcí Združenia na obdobie cca 15 – 20 rokov,
- prioritne riešiť tieto súčasné územno-technické problémy v území identifikované v dokumentácii Prieskumov a rozborov:
  - Rozvojové plochy potrebné pre obytnú zónu vrátane základného občianskeho vybavenia vyplývajúce zo zvýšenia kvality sociálneho prostredia (zvýšenie počtu bytov na 1 000 obyvateľov na úroveň

Slovenska v roku 1991 t.j. 307 bytov/1 000 obyv.) a z prirodzeného prírastku.

- Rozvojové plochy pre malovýrobu.
  - Lokalizáciu zariadení sociálnej starostlivosti pre postupne sa zvyšujúci podiel starých obyvateľov.
  - Rozvojové plochy pre cestovný ruch so zameraním na letný pobyt pri vode a vodné športy, pričom je potrebné vychádzať so záverov prerokovania Urbanistická štúdia Zemplínskej šíravy vypracovanej v roku 2001.
  - Hygienickú kolíziu poľnohospodárskych dvorov s funkciou bývania.
  - Usporiadanie a funkčné využitie nezastavaných a nevyužívaných plôch v zastavanom území obcí.
  - Z hľadiska rozvojových záujmov územia navrhnúť opatrenia na zníženie negatívneho environmentálneho dopadu z prevádzky budúcej diaľnice D 1.
  - Skvalitnenie systému miestnych obslužných komunikácií a parkovania automobilov.
  - Vybudovanie a dobudovanie technickej infraštruktúry najmä zásobovanie vodou, odvedenie a čistenie splaškových vôd.
  - Rozšírenie verejnej zeleň v jednotlivých obciach riešeného územia plošne aj druhovo.
  - Obnovenie izolačnej zelene pri výrobných plochách v okolí miestnych ihrísk a poľnohospodárskych dvorov.
  - Dosadbu brehových porastov a vytvoriť tak stabilné miestne biokoridory.
  - Odvedenie povrchových vôd z obce Hnojné.
- v návrhu komplexného územného rozvoja obcí Združenia rešpektovať z nadradenej dokumentácie Zmien a doplnkov územného plánu veľkého územného celku Košického kraja /ÚPN – VÚC/, schváleného vládou SR uznesením č. 323 zo dňa 12 mája 1998 a Zastupiteľstvom Košického samosprávneho kraja dňa 30.8.2004, tie ustanovenia záväznej časti menovaných územno-plánovacích dokumentácií, ktoré majú dopad na katastrálne územie obcí Združenia,

1.3 Údaje o súlade riešenia územného plánu so zadaním a súpis použitých podkladov

Zhodnotenie súladu riešenia so zadaním

Územný plán Záujmového združenia spoločenstva obcí mikroregiónu „Juh Šíravy“ je vypracovaná v súlade so schváleným zadaním.

Rozpracovaná ÚPN – O bol prerokovaný so starostami riešených obcí na pracovných rokovaníach.

Súpis použitých podkladov

Pre vypracovanie ÚPN – O boli použité najmä tieto podklady:

- Záväzné podklady:
  - 1) Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001
  - 2) Územný plán veľkého územného celku Košického kraja schválený vládou SR v roku 1998 a jeho zmeny a doplnky schválené Zastupiteľstvom Košického samosprávneho kraja dňa 30.8.2004 .
  - 3) Štúdiá ekologickej únosnosti rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy (OcÚ Zalužice, 2000).
  - 4) Urbanistická štúdiá Zemplínskej šíravy (projektová kancelária URBI Košice, 2001)
  - 5) Zadanie pre vypracovanie ÚPN – O schválené obecnými zastupiteľstvami riešených obcí.
- Ostatné podklady:
  - 3) Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001 v okrese Michalovce
  - 4) Podklady a informácie získané od starostov obcí Zalužice, Hažín, Lúčky, Závadka a Hnojné.
  - 5) Mapové podklady:
    - Katastrálne mapy k.ú. Zalužice, Hažín, Lúčky , Hnojné a Závadka. (v digitálnej forme).
    - Základná mapa ČSSR 1:10 000.

1.4 Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií

V roku 2001 bola spracovaná UŠ rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy. Obce Zalužice a Lúčky mali v minulosti vypracované urbanistické štúdié ktoré neboli schválené a v dôsledku časového odstupu nie sú aktuálne. Obce Hažín, Závadka a Hnojné nemajú vypracovanú žiadnu územnoplánovaciu dokumentáciu ani územnoplánovacie podklady.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU MIKROREGIÓNU

2.1 Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie pre spracovanie ÚPN - O obcí Združenia sa vymedzuje :

- a) v rozsahu celého katastrálneho územia obcí Zalužice, Hažín, Lúčky , Hnojné a Závadka pre návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia týchto obcí (mierka 1:10 000),
- b) v rozsahu zastavaného územia uvedených obcí pre podrobné riešenie urbanistickej koncepcie a priestorového usporiadania (mierka 1 : 5 000).
- c) v oblasti riešenia technickej infraštruktúry , občianskeho vybavenia a rekreácie je záujmovým územím riešených obcí mesto Michalovce a celý rekreačný priestor Zemplínskej šíravy.

2.2 Závazná časť schváleného Územného plánu veľkého územného celku Košického kraja a jeho Zmien a doplnkov vzťahujúca sa k riešenému územiu

Pre územie Košického kraja bol vypracovaný územný plán veľkého územného celku (ÚPN-VÚC). Tento územný plán schválila vláda SR 12.5.1998. Jeho záväzná časť (záväzná regulatívy) boli vydané nariadením vlády SR pod. č. 281/1998 Z.z. Návrhovým rokom ÚPN - VÚC Košického kraja je rok 2015. Zmeny a doplnky územného plánu veľkého územného celku Košického kraja schválilo Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja uznesením č. 246 zo dňa 30. augusta 2004, záväzná časť bola vydaná všeobecne záväzným nariadením KSK č. 2/2004 z 30. augusta 2004.

Pre spracovanie nových územných plánov sídelných útvarov musia byť rešpektované tie záväzné časti ÚPN-VÚC, ktoré majú dopad na katastrálne územie konkrétneho sídla.

Pre obce Záujmového združenia „Juh Šíravy“ a ich katastrálne územie sú záväzné nasledujúce regulatívy (číslovanie je podľa textu všeobecne záväzného nariadenia KSK):

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry

2.2. formovať sídelnú štruktúru Košického kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,

2.3. podporovať rozvoj osídlenia v Košickom kraji s dominantným postavením košicko – prešovskej aglomerácie, s nadväznosťou na michalovsko – vranovsko - humenské, popradsko - spišskonovoveské ťažiská osídlenia a s previazaním na sídelnú sieť v smere severopovažskej a južnoslovenskej rozvojovej osi,

2.5. zabezpečovať na území Košického kraja, rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s územím Banskobystrického a Prešovského kraja,

2.12. podporovať ako ťažiská osídlenia druhej úrovne (územie ležiace v Košickom kraji);

2.12.1. michalovsko – vranovsko – humenské ťažisko osídlenia,

2.15. vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,

2.15.1. podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa;

- východoslovenskú rozvojovú os Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranica s Ukrajinou,

2.16. podporovať vznik suburbánneho pásma okolo miest Košice, Michalovce, Rožňava, Spišská Nová Ves a Trebišov,

2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,

2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,

2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centráam, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí,

3. V oblasti sociálnej infraštruktúry

3.2. vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a dosiahnuť priemer v kraji 340 bytov na 1 000 obyvateľov,

3.3. vytvárať podmienky pre výstavbu ubytovacích zariadení dôchodcov s preferovaním zariadení rodinného a penziónového typu,

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky

4.1. považovať priestory Zemplínska Šírava, Slovenský raj, Slovenský kras, Domica - Aggtelek, Betliar - Rožňava - Krásnohorské Podhradie, Jasov a okolie, Košice a okolie, Krompachy - Plejsy a Spišský kultúrno-historický komplex za priestory rekreácie a turistiky medzinárodného významu a vytvoriť územno-technické a dopravné podmienky na ich ďalší rozvoj,

4.11. podporovať výstavbu nových stredísk cestovného ruchu a rekreácie len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. územnoplánovacím podkladom príslušného stupňa,

4.13. vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu

5.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja definovaný v záväznej časti územného plánu,

5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,

5.12. zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.8. chrániť územie na trasu diaľnice D1 Budimír - Michalovce - Záhor (hraničný priechod s Ukrajinou),

6.12. chrániť koridory pre cesty I. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich prietahov v základnej komunikačnej sieti miest a to pre

6.12.1. cestu I/50 úsek (Zvolen) hranica kraja - Rožňava - Košice s prepojením na diaľnicu D1, vrátane plánovaných mimoúrovňových dopravných uzlov a úsek Košice - Michalovce - Vyšné Nemecké (hraničný priechod na Ukrajinu), vrátane obchvatu obce Vyšné Nemecké,

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,

7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,

7.11. prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach

7.11.5. nachádzajúcich sa na území stredísk turizmu medzinárodného a nadregionálneho významu,

3. ZÁKLADNÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY MIKROREGIÓNU

3.1 ŠIRŠIE VZŤAHY

3.1.1 Funkcia a poloha mikroregiónu v sídelnej štruktúre

Sídelnú štruktúru riešeného územia mikroregiónu tvorí sústava vidieckych obcí, ktorá je súčasťou osídlenia južného brehu Zemplínskej šíravy a osídlenia priestoru okolo cesty I/50 Michalovce - Sobrance.

Združenie obcí leží v dotyku s mestom Michalovce, v jeho v záujmovom území (v suburbánnom priestore). Občiansku vybavenosť obciam poskytuje okrem mesta Michaloviec tiež mesto Sobrance, ktoré leží východne od riešeného územia.

Obce združenia, ležiace na južnom brehu Zemplínskej šíravy, nemajú v súčasnosti vybudované žiadne zariadenia pre cestovný ruch a rekreáciu.

Z hľadiska rozvojových zámerov osídlenia leží južná časť riešeného územia:

- podľa KURS 2001 na východoslovenskej rozvojovej osi prvého stupňa : Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranice UR,
- podľa Zmien a doplnkov ÚPN-VÚC Košický kraj východoslovenskú rozvojovú os Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranica s Ukrajinou,

Ťažiskom týchto rozvojových osí je cesta I. triedy č. 50 a priestor okolo nej v ktorom priamo leží celé riešené územie.

3.1.2 Poloha združenia obcí v špecifickom prostredí

Špecifickosť prostredia riešeného územia vytvára jeho geografická poloha:

- v rekreačnom územnom celku Zemplínska šírava, ktorý je nadregionálneho až medzinárodného významu,
- na cestnej dopravnej trase (cesta I./50) nadregionálneho a európskeho významu,

- v suburbánnom pásme mesta Michalovce,
- v turisticky atraktívnom prírodnom prostredí podhoria Vihorlatských vrchov a vinohradníckej oblasti Tibava.

3.1.3 Väzba na nadradené systémy dopravy

Vymedzené riešené územie združenia obcí je dopravne napojené na celoštátnu cestnú sieť osovou dopravnou komunikáciou I. triedy č. 50 Michalovce - Sobrance. Na úseku cesty I/50, priamo ležia obce Zalužice, Lúčky a Závadka. Obec Hažín je v priamom dotyku k tejto ceste sprístupnená komunikáciou tr. III/050 234. Obec Hnojné je na túto komunikáciu napojená cestou tr. III/050 224 .

Cesta I. triedy č. 50 v širšom meradle tvorí súčasť trasy hlavnej medzinárodnej Európskej cesty E 50 vo východo - západnom dopravnom smere západná európa – SR - Ukrajina. Cesta okrem miestnej regionálnej funkcie má aj nadregionálny a medzinárodný dopravný význam. Trasa pripravovanej diaľnica D1 prebieha po južnom okraji riešeného územia.

Na železničnú sieť je riešené územie napojené cez najbližšie položenú železničnú stanicu Michalovce.

3.1.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady zoskupenia obcí

Demografia

Ku dňu sčítania obyvateľstva domov a bytov v roku 2001 žilo v obciach združenia obcí spolu 2 727 obyvateľov.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 - 2001

Obec	1970	1980	1991	2001	rozdiel 1970-2001
Zalužice	1 369	1 294	1 186	1 140	- 229
Hažín	559	496	461	446	-113
Lúčky	577	578	510	512	- 65
Závadka	426	402	399	401	- 25
Hnojné	329	278	205	228	- 101
Spolu	3 260	3 048	2 761	2 727	-34

Vo všetkých obciach mikroregiónu došlo v sledovanom období k poklesu počtu obyvateľov. Najväčší pokles bol v obci Zalužice (- 229), najmenší v obci Závadka (- 25).

Priemerný ročný prírastok obyvateľov v obciach v rokoch 1991 – 2001

Obec	Ø ročný prírastok obyvateľov	kategória obce
Zalužice	- 0,40 %	stagnujúca
Hažín	- 0,38 %	stagnujúca
Lúčky	+ 0,39 %	stagnujúca
Závadka	+ 0,05 %	stagnujúca
Hnojné	+ 1,01 %	stagnujúca

Priemerný medziročný prírastok obyvateľov v obciach mikroregiónu v období rokov 1991 – 2001 dosiahol hodnotu v rozmedzí – 0,38 % (Hažín) až po +1,01 % (Hnojné) čo zaraďuje obce do kategórie stagnujúcich sídiel.

Veková štruktúra obyvateľstva obcí mikroregiónu s výnimkou obce Hnojné sa postupne mení v prospech starších vekových kategórií. Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhľade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 - 300	progresívna (rastúca)
151 - 200	stabilizovaná rastúca
121 - 150	stabilizovaná
101 - 120	stagnujúca
menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality ku dňu sčítania r. 2001 sa obce mikroregiónu zaraďujú do jednotlivých typov populácie nasledovne:

obec	index vitality	typ populácie
Zalužice	49,8	regresívna (ubúdajúca)
Hažín	46,2	regresívna (ubúdajúca)
Lúčky	73,6	regresívna (ubúdajúca)
Závadka	71,6	regresívna (ubúdajúca)
Hnojné	94,7	regresívna (ubúdajúca)

V návrhu riešenia územného plánu sa okrem prirodzeného prírastku predpokladá nárast počtu obyvateľov vychádzajúci z týchto spoločenských a socio-ekonomických predpokladov:

- celospoločenské tendencie oživenia vidieka,
- poloha obce v blízkosti centra osídlenia druhej skupiny (podľa KUSR 2001) Michalovce a rekreačnej oblasti nadregionálneho významu Zemplínska šírava,
- výhodné ekonomické a plošné podmienky pre rodinné bývanie s vyšším štandardom v relatívne kludnom prostredí (ponuka pre obyvateľov Michaloviec).

Bytový fond

Ku dňu sčítania obyvateľstva domov a bytov v roku 2001 bolo v obciach Združenia obcí spolu 818 trvalo obývaných bytov..

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 -2001

Obec	1970	1980	1991	2001	rozdiel 1970-2001
Zalužice	334	335	345	345	-12
Hažín	133	140	150	155	+22
Lúčky	136	141	139	139	-4
Závadka	101	107	117	117	+28
Hnojné	69	69	64	62	-7
Spolu	773	792	815	818	+45

Počet trvalo obývaných bytov v obciach Hnojné, Lúčky a Zalužice od r. 1970 sústavne klesal, v obci Závadka narástol o 28 a v obci Hažín o 22 trvalo obývaných bytov.

Vývoj obložnosti (počet obyv./byt) v obciach mikroregiónu v rokoch 1970 - 2001

obec	1970	1980	1991	2001
Zalužice	4,1	3,86	3,44	3,54
Hažín	4,2	3,54	3,25	3,47
Lúčky	4,24	4,10	3,7	3,88
Závadka	4,22	3,76	3,41	3,11
Hnojné	4,77	4,03	3,2	3,68

Vo všetkých obciach je v období rokov 1970-1991 pozitívny (klesajúci) trend vývoja počtu obyvateľov na jeden byt. Po roku 1991 je vo všetkých obciach okrem Závadky zaznamenaný nárast počtu obyvateľov na jeden byt.

Zamestnanosť a pracovné príležitosti

Pracovné príležitosti v obciach mikroregiónu sú hlavne v oblasti poľnohospodárskej výroby, malovýroby (drevozárstvo, keramika) a veľkoskladov. Veľký počet obyvateľov v produktívnom veku odchádza za prácou mimo miesta trvalého pobytu najmä do Michaloviec, ďalej do Sobraniec, Strážského a Humenného.

3.2 PRÍRODNÉ PODMIENKY

3.2.1 Základná charakteristika prírodných podmienok

Výšková úroveň riešeného územia je od 104 do 145 m n.m. Celý riešený priestor Zemplínskej šíravy je podľa geomorfologického členenia SR (Mazúr, Lukniš, 1990) súčasťou alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty a Panónska panva, provinciou Východné Karpaty a Východopanónska panva. Orografický celok - rozhranie Východoslovenskej (podvihorlatskej) pahorkatiny a Východoslovenskej nížiny.

Klimaticky patrí riešené územie do teplej až mierne teplej oblasti, podoblasti mierne vlhkej, okrsok teplý, mierne suchý s chladnou zimou. Priemerná ročná teplota vzduchu je 8 - 9°C, s priemernými ročnými úhrnmi zrážok 650 - 750 mm. Priemerná teplota vzduchu vo vegetačnom období je 15 - 16°C. Počet mrazových dní v roku /min. teplota vzduchu - 0,1 °C a nižšia/ je 100 až 120 dní. Prevládajúci smer vetra je severozápadný, na bezvetrie pripadá 48 % dní v roku. Ročná oblačnosť pod 60 %. Trvanie slnečného svitu za rok v priemere nad 2200 hodín.

Súčasný hydrologický režim je výrazne rozkolísaný a v 7 mesiacoch v roku sú evidované záporné hodnoty prietokov. Výsledky analýz jasne poukazujú na výrazne zmenené podmienky vodohospodárskeho potenciálu územia mimo vodnej nádrže Zemplínskej šíravy, čím sa znížila aj jeho hydromorfnosť a vododržnosť.

Z hľadiska súčasnej krajinej štruktúry vo všetkých skúmaných katastrálnych územiach výrazne prevláda orná pôda.

3.2.2 Krajinný obraz

Krajinný obraz riešeného územia tvorí rovinatá poľnohospodárska krajina s panorámou Vihorlatu na severnom horizonte. Územie je popretkávané odvodňovacími kanálmi a regulovanými vodnými tokmi bez stromovej brehovej zelene. Cesta I/50, III/050 234, III/ 050 224, III/050 225 miestne a poľné cesty sú v niektorých úsekoch lemované líniovou stromovou zeleňou. Výraznou dominantou krajinného obrazu sú ochranné pásy líniovej zelene (topole), ktoré lemujú južný breh vodnej nádrže. Tento zelený ochranný pás, postupne ustupuje ničivým účinkom vodnej abrázie.

4. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY

Riešené územie je súčasťou osídlenia južného brehu Zemplínskej šíravy. Združenie obcí leží v priamom dotyku s mestom Michalovce, v jeho záujmovom území (v suburbánnom priestore). Z hľadiska rozvojových zámerov koncepcie osídlenia (podľa Zmien a doplnkov ÚPN – VÚC Košického kraja) leží riešené územie na východoslovenskej rozvojovej osi Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranica s Ukrajinou,

Z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu leží mikroregión v rekreačnom územnom celku Zemplínska šírava, ktorý je nadregionálneho až medzinárodného významu. Atraktivitu prostredia znásobuje i poloha v turisticky atraktívnom prírodnom prostredí podhoria Vihorlatských vrchov a vinohradníckej oblasti Tibava.

Vychádzajúc z polohy mikroregiónu v širšom území navrhuje sa v katastrálnych územiach Zalužice a Lúčky využitie vodnej nádrže pre rozvoj domáceho a medzinárodného cestovného ruchu so zameraním na kúpanie, vodné športy a poznávací turizmus. Tieto strediská sú riešené ako integrovaná súčasť celej rekreačnej oblasti Zemplínska šírava s ktorou sa navrhuje ich prepojenie okrem lodnej dopravy i cykloturistickým chodníkom.

Dopravne je riešené územie združenia obcí napojené na celoštátnu cestnú sieť osovou dopravnou komunikáciou I. triedy č. 50 Michalovce - Sobrance. Na úseku cesty I/50, priamo ležia obce Zalužice, Lúčky a Závadka. Obec Hažín je v priamom dotyku k tejto ceste sprístupnená komunikáciou tr. III/050 234. Obec Hnojné je na túto komunikáciu napojená cestou tr. III/050 224 .

Cesta I. triedy č. 50 v širšom meradle tvorí súčasť trasy hlavnej medzinárodnej Európskej cesty E 50 vo východo - západnom dopravnom smere západná európa – SR - Ukrajina. Cesta okrem miestnej regionálnej funkcie má aj nadregionálny a medzinárodný dopravný význam. Trasa pripravovanej diaľnica D1 prebieha po južnom okraji riešeného územia.

Na železničnú sieť je riešené územie napojené cez železničnú stanicu Michalovce.

Pre zásobovanie obcí a rekreačných zariadení mikroregiónu pitnou vodou bude slúžiť hlavné prívodné potrubie DN 530 mm vodovodu Vihorlat – Popričný – Michalovce.

Riešenie odkanalizovania podľa pôvodnej štúdie celej oblasti Zemplínskej šíravy skupinovú kanalizáciou vedenou pozdĺž južného brehu vodnej nádrže so 6-násobným prečerpávaním do ČOV v Michalovcoch.

Južná strana Zemplínskej šíravy je zásobená z 22 KV vonkajších vedení č.216, 528 a 515.

Obce mikroregiónu sú plynofikované. Zdrojom plynu je VTL plynovod (Michalovce – Lažňany – Sobrance) DN 150/PN 4,0 MPa vedený územím mikroregiónu v bezprostrednej blízkosti obcí.

5. NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Riešené územie leží v nadmorskej výške od 102 do 145 m n.m. Klimaticky patrí do teplej až mierne teplej oblasti. Ide o rovinaté územie s miernym terénnym zlomom medzi obcami Lúčky a Závadka. Na severnej časti riešeného územia sa rozprestiera vodná nádrž Zemplínska šírava. Južná časť je bez lesného porastu. Osídlenie mikroregiónu leží v poľnohospodárskej krajine v ktorej výrazne prevláda orná pôda. Územie je popretkávané sieťou odvodňovacích kanálov, najvýznamnejším je Čierna voda a Starý porubský potok. V sídlach plošne výrazne prevláda 1 – 2 podlažná zástavba rodinnými domami. Medzi priestorové dominanty krajiny je potrebné, okrem veží kostolov a stromoradií vysadených okolo ciest (vrátane poľných), zaradiť tiež poľnohospodárske dvory bývalých JRD. Tieto dvory je možno zaradiť medzi estetické závady v území. Výraznou krajinnou dominantou sú pásy ochrannej zelene (topole) pozdĺž južného brehu vodnej nádrže.

Riešené územie bolo v minulosti začlenené do Užskej župy, v súčasnosti administratívne patrí do Košického kraja. Vznik osídlenia a sídelných štruktúr v území podmienil krajinný reliéf, klimatické a pôdne pomery a vhodné podmienky pre poľnohospodárstvo. Vývoj sídelnej štruktúry formoval predovšetkým rozvoj poľnohospodárstva. Osídlenie tvoria typické nižinné obce rozvinuté okolo ciest základnej cestnej siete štátu. Rozvoj sídelnej štruktúry výrazne ovplyvnila výstavba vodnej nádrže Zemplínska šírava, ktorá bola sprístupnená verejnosti v roku 1966. Táto je vybudovaná ako bočná nádrž pri rieke Laborec, v povodí Čiernej vody. Vodohospodársky je viazaná na riekou Laborec.

Obec Zalužice vznikla zlúčením dvoch pôvodne samostatných obcí Malé a Veľké Zalužice. Obec je písomne doložená v roku 1419. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a pláteníctvom. Severná časť chotára je zatopená vodnou nádržou Zemplínska šírava, južná časť je odlesnená poľnohospodárska krajina. Stred obce leží vo výške 127 m n.m. Zastavané územie obce je v priamom dotyku s vodnou plochou Zemplínskej šíravy.

O obci Hažín bola prvá písomná správa z 11. stor., spomína sa aj v r. 1336 pri delbe majetkov šľachtickej rodiny z Michaloviec. V r. 1336 sa rozoznával Veľký

a Malý Hažín, r. 1337 Starý, Kostolný a Nekostolný Hažín. Pôvodný slovenský názov Gažín dosvedčuje, že dedina jestvovala pre 13. storočím. Do zrušenia poddanstva patrila rodine Sztárayovcov. Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 102 m n.m..

Obec Lúčky sa spomína v roku 1336. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a vinohradníctvom. Obec leží na mierne členitom území. Severná časť chotára je zatopená vodnou nádržou Zemplínska šírava, južná časť je odlesnená poľnohospodárska krajina. Stred obce leží vo výške 125 m n.m.

Obec Závadka sa spomína v roku 1336. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a tkáčstvom. Chotár obce je odlesnená poľnohospodárska krajina. Stred obce leží vo výške 110 m n.m.

Obec Hnojné sa spomína v roku 1390. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a pracovali v miestnej píle. Severná časť chotára je zatopená vodnou nádržou Zemplínska šírava, južná časť je odlesnená poľnohospodárska krajina. Obec leží pod východnou hrádzou vodnej nádrže Zemplínsky šírava. Stred obce leží vo výške 108 m n.m.

Návrh územného rozvoja mikroregiónu vychádza z uvedených atribútov. Riešenie rešpektuje nižinný ráz krajiny, priestorovú štruktúru a funkčné plochy existujúceho osídlenia.

Urbanistická koncepcia riešenia Združenia obcí Juh Šíravy vychádza z nasledovných zásad:

- nové funkčné plochy navrhovať len vo väzbe na zastavané územia existujúceho osídlenia
- riešiť nové plochy pre rozvoj funkčných plôch obcí tak, aby sa udržala kompaktná forma zástavby obcí, veľkosť pozemkov rodinných domov 1 000 – 1 200m²
- stanoviť rozvoj a optimálne vzťahy základných funkčných plôch obcí, t.j. bývanie, práca, rekreácia
- navrhnúť optimálnu dopravnú kostru v mikroregióne a v zastavanom území obcí

Katastrálne územia obcí Zalužice a Lúčky ležia pri vodnej nádrži, majú optimálne podmienky pre rozvoj rôznych foriem turizmu a rekreácie viazaných na vodnú plochu. Navrhuje sa výstavba stredísk rekreácie a turizmu na plochách oddelených od obytnej zóny obcí pásom stromovej zelene.

Okrem plôch pre navrhovaný rozvoj sú v grafickej časti dokumentácie zakreslené i rezervné plochy pre jednotlivé funkcie ako plochy disponibilné pre rozvoj obce v ďalekom výhľade.

6. NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

Územie mikroregiónu leží v priamom dotyku s mestom Michalovce, ktoré patrí medzi významné ekonomické centrá Zemplínu. Severná časť katastrálne územia obce Zalužice, Lúčky a Hnojné, vytvára južný breh vodnej nádrže Zemplínska šírava. Optimálne podmienky pre rekreačné využitie majú obce Zalužice a Lúčky. Južná časť je typickou poľnohospodárskou krajinou.

Dopravnú funkciu reprezentuje cesta I/50 (Košice – Vyšné Nemecké (štátna hranica s Ukrajinou republikou), ktorá prebieha ťažiskom územia v západo-východnom smere. Vo východnej časti je to cesta III/050 224 (V. Revištia - Závadka – Jovsa). V južnej časti je cesta III/050 234 (Hažín). Obytnú funkciu plnia obce Zalužice, Hažín, Lúčky, Závadka a Hnojné.

Stavebný rozvoj obcí je riešený prioritne na voľných prelukách a potenciálnych plochách v rámci zastavaného územia, v ďalšom poradí i mimo zastavaného územia. Plošný rozvoj obce je riešený formou ponuky plôch pre jednotlivé funkcie pre prirodzený prírastok obyvateľov ako i záujemcov o výstavbu v rámci urbanizačného priestoru Michaloviec a tiež pre výstavbu bytov s cieľom dosiahnuť zlepšenie ukazovateľa počtu bytov na 1 000 obyvateľov.

Zalužice majú ulicovú skupinovú zástavbu rozvinutú okolo cesty I. triedy č. 50 a okolo dvoch priečne vedených miestnych komunikácií. Obytnú zástavbu tvoria 1 - 2 podlažné rodinné domy. Občianska vybavenosť je koncentrovaná do troch priestorov pri ceste I/50 a do priestoru pri r. kat. kostole. Plochy výroby sú koncentrované na západnom okraji zastavaného územia (poľnohospodársky dvor, VALPOIMPEX a čerpacia stanica pohonných hmôt). Ďalší poľnohospodársky dvor je lokalizovaný v odčlení, vo vzťahu k obytnej zóne v priaznivej, polohe východne od zastavaného územia obce. Veľkokapacitná produkcia hydiny v tomto dvore si vyžaduje rešpektovať hygienické ochranné pásmo cca 800. Plošný rozvoj obce je z tohto dôvodu zablokovaný.

Rozvoj obytnej funkcie v obce je navrhnutý okrem zástavby prieluk (rozptyl) do týchto nových lokalít:

- v juhovýchodnej časti obce s čiastočným využitím nadmerných záhrad
- južne od futbalového ihriska a základnej školy s čiastočným využitím nadmerných záhrad,
- rezervné rozvojové plochy sú riešené v centrálnej a severnej časti obce smerom k vodnej ploche.

Pozdĺž južného brehu vodnej nádrže v úseku centrálnej časti obce je navrhované stredisko rekreácie a cestovného ruchu Zalužice. Medzi týmto strediskom a obytnou zónou obce je riešený pás izolačnej zelene.

Hažín, má ulicová zástavba okolo cesty III/050 234 a miestnych komunikácií. V obci prevláda 1-2 podlažná zástavba rodinných domov. Stavby sú situované okolo ciest a spravidla majú predzáhradku. Objekty občianskej vybavenosti sú sústredené v strede obce. Poľnohospodárska výroba je situovaná v západnej časti zastavaného územia.

Rozvoj obytnej funkcie v obce je navrhnutý okrem zástavby prieluk (rozptyl) do týchto nových lokalít:

- vo východnej časti obce čiastočne na nadmerných záhradách,
- v južnej časti obce,
- rezervné rozvojové plochy sú riešené v západnej časti obce čiastočne na nadmerných záhradách.

V západnej časti obce (lokalita oproti cintorínu) sa navrhuje plocha pre kompostovanie.

Lúčky majú ulicovú skupinovú zástavbu rozvinutú okolo cesty I. triedy č. 50 a okolo dvoch miestnych komunikácií vo východnej časti zastavaného územia. Obytnú zástavbu tvoria 1 - 2 podlažné rodinné domy. Občianska vybavenosť je koncentrovaná v centrálnej časti obce. Poľnohospodársky dvor je lokalizovaný južne v dotyku so zastavaným územím.

Okrem zastavania prieluk je rozvoj obytnej funkcie riešený aditívnou formou v týchto lokalitách:

- v severnej a západnej časti zastavaného územia,
- rezervné rozvojové plochy sú riešené v severnej a južnej časti obce z veľkej časti v nadmerných záhradách

Severne od zastavaného územia obce je navrhnuté stredisko rekreácie a cestovného ruchu Lúčky. Od okolitej ornej pôdy je stredisko oddelené pásom izolačnej a ochranej stromovej zelene.

V južnej časti obce sa navrhuje rekultivácia erózných rýh a manipulačnej plochy, (bývalá skládka tuhého komunálneho odpadu). Za cintorínom je navrhovaná plocha kompostovania.

Závadka má ulicovú zástavbu rozvinutú okolo cesty I. triedy č. 50. Obytnú zástavbu tvoria 1 - 2 podlažné rodinné domy a skupina troch trojpodlažných šesťbytových domov. Občianska vybavenosť je lokalizovaná v centrálnej časti obce a v rozptyle. Poľnohospodársky dvor je lokalizovaný východne v dotyku so zastavaným územím. Vzhľadom na druh a počet hospodárskych zvierat je poloha dvora vo vzťahu k obytnej zóne nepriaznivá.

Rozvoj obytnej funkcie v obce je navrhnutý okrem zástavby prieluk (rozptyl) do týchto nových lokalít:

- na nezastavanej ploche v centrálnej časti zastavaného územia obce,
- v severozápadnej časti obce čiastočne v nadmerných záhradách.

V južnej časti obce (za požiarnou zbrojnicou) sa navrhuje plocha pre kompostovanie a zberňa triedeného odpadu.

Hnojné má ulicovú zástavbu rozvinutú okolo cesty III. triedy. Obytnú zástavbu tvoria 1 - 2 podlažné rodinné domy. Občianska vybavenosť je lokalizovaná v centrálnej časti obce a v rozptyle. Poľnohospodársky dvor je severne v dotyku so zastavaným územím. Vzhľadom na druh a počet hospodárskych zvierat je poloha dvora vo vzťahu k obytnej zóne nepriaznivá. Hygienická ochranná vzdialenosť prekrýva takmer celú obytnú zónu obce.

Rozvoj obytnej funkcie v obce je navrhnutý okrem zástavby prieluk (rozptyl) do týchto nových lokalít:

- v južnej časti zastavaného územia obce,
- rezervné rozvojové plochy sú riešené v západnej časti obce za ihriskom z časti na nadmerných záhradách a v južnej časti obce.

Za objektom bývalej školy sa navrhuje plocha pre kompostovanie a zberňa triedeného odpadu.

7. NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKÉHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

7.1 Obyvateľstvo

Predpokladaný nárast počtu obyvateľov v jednotlivých obciach vychádza okrem prirodzeného prírastku i z ponuky stavebných pozemkov z blízkeho okolia, najmä z mesta Michalovce.

Okrem polohy v urbanizačnom priestore mesta Michalovce pozitívny vplyv na nárast počtu obyvateľov prísťahovaním môže mať i poloha na východoslovenskej rozvojovej osi prvého stupňa: Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranica UR,

Pre výpočet predpokladaného počtu obyvateľov sa vychádzalo z dvoch hľadísk:

- globálne z priemerného medziročného prírastku 0,4 %, pri návrhovom období 25 rokov je to 10 %.
- potencionálnej ponuky plôch pre výstavbu rodinných domov ktorá sa z ohľadom na možné majetkové problémy (nie je zaručená realizácia ucelených ulíc) pre dimenzovanie verejnej technickej infraštruktúry redukovala na 30-50 % kapacity.
- Predpokladaným návrhovým rokom je rok 2021

▪ Zalužice

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet obyvateľov	1 369	1 294	1 186	1 140
Prírastok obyvateľov	-75	-108	-46	
Index rastu	94,5	91,7	96,1	
Ø ročný prírastok	-0,58 %	-0,91 %	-0,40 %	

Počet obyvateľov od roku 1970 do roku 1980 neustále klesal. Hodnota priemerného ročného prírastku obyvateľstva v jednotlivých dekádach od -0,58% do -0,40% zaraďuje obec do kategórie stagnujúceho sídla.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1991 – 2001

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
1991 abs.	1 186	206	668	312	66,0
%	100	17,4	56,3	26,3	
2001 abs.	1 140	151	686	303	49,8
%	100	13,2	60,2	26,6	

Rozbor vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva za predchádzajúce desaťročie dokumentuje pokles podielu detskej zložky populácie, mierny nárast poproduktívnej populácie a nárast podielu obyvateľov v produktívnom veku.

Dosiahnuté hodnoty indexu vitality charakterizujú populáciu obce ako regresívnu (ubúdajúcu).

Na základe vyššie uvedených predpokladov nárastu počtu obyvateľov predpokladá sa nasledovný nárast:

Stav v roku 2001	Predpokladaný stav 2025 (medziročný prírastok 0,4 % x 25 =10 %)	Podľa disponibilných plôch v územnom pláne
1 140 obyv.	1 225 obyv.	1 221 obyv

▪ Hažín

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet obyvateľov	559	496	461	446
Prírastok obyvateľov	-63	-35	-15	
Index rastu	88,7	92,9	96,7	
Ø ročný prírastok	-1,23 %	-0,45 %	-0,38 %	

Počet obyvateľov od roku 1970 do roku 1980 neustále klesal. Hodnota priemerného ročného prírastku obyvateľstva v jednotlivých dekádach od -1,23% do -0,38% zaraduje obec do kategórie stagnujúceho sídla.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1991 – 2001

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
1991 abs.	461	92	248	121	46,20
%	100	19,95	53,7	26,2	
2001 abs.	446	89	240	117	46,18
%	100	19,95	53,81	26,23	

Rozbor vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva za predchádzajúce desaťročie dokumentuje pokles podielu detskej zložky populácie, mierny nárast poproduktívnej populácie a nárast podielu obyvateľov v produktívnom veku.

Dosiahnuté hodnoty indexu vitality charakterizujú populáciu obce ako regresívnu (ubúdajúcu).

Na základe vyššie uvedených predpokladov nárastu počtu obyvateľov predpokladá sa nasledovný nárast:

Stav v roku 2001	Predpokladaný stav 2025 (medziročný prírastok 0,4 % x 25 =10 %)	Podľa disponibilných plôch v územnom pláne
446 obyv.	490 obyv.	567 obyv

▪ Lúčky

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet obyvateľov	577	578	510	512
Prírastok obyvateľov	+1	-68	+2	
Index rastu	100,17	88,24	100,4	
Ø ročný prírastok	+0,02 %	-1,33 %	+0,39 %	

Hodnoty priemerných ročných prírastkov obyvateľstva od -1,33 % do +0,39 % zaraďuje obec do kategórie stagnujúceho sídla.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1991 – 2001

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
1991 abs.	510	106	267	137	77,4
%	100	20,8	52,3	26,9	
2001 abs.	512	89	302	121	73,6
%	100	17,4	59,0	23,6	

Rozbor vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva za predchádzajúce desaťročie dokumentuje pokles podielu detskej zložky populácie a obyvateľov poproduktívnej kategórie a nárast podielu obyvateľov v produktívnom veku.

Dosiahnuté hodnoty indexu vitality charakterizujú populáciu obce ako regresívnu (ubúdajúcu).

Na základe vyššie uvedených predpokladov nárastu počtu obyvateľov predpokladá sa nasledovný nárast:

Stav v roku 2001	Predpokladaný stav 2025 (medziročný prírastok 0,4 % x 25 =10 %)	Podľa disponibilných plôch v územnom pláne
512 obyv.	563 obyv.	568 obyv

▪ Závadka

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet obyvateľov	426	402	399	401
Prírastok obyvateľov	-24	-3	+2	
Index rastu	94,37	99,25	100,5	
Ø ročný prírastok	-0,6 %	-0,08 %	+0,05 %	

Od roku 1970 počet obyvateľov v obci neustále klesá, až v poslednom desaťročí zaznamenal nepatrný nárast. Hodnoty priemerných ročných prírastkov obyvateľstva zaraďujú obec do kategórie stagnujúceho sídla.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1991 - 2001

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
1991 abs.	399	94	202	103	91,3
%	100	23,6	50,6	25,8	
2001 abs.	401	63	250	88	71,6
%	100	15,7	62,3	22,0	

Rozbor vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva za predchádzajúce desaťročie dokumentuje pokles podielu detskej zložky populácie a obyvateľov poproduktívnej kategórie a nárast podielu obyvateľov v produktívnom veku.

Hodnota indexu vitality v roku 1991 charakterizuje populáciu obce ako regresívnu (ubúdajúcu), v roku 2001 taktiež ako regresívnu (ubúdajúcu).

Na základe vyššie uvedených predpokladov nárastu počtu obyvateľov predpokladá sa nasledovný nárast:

Stav v roku 2001	Predpokladaný stav 2025 (medziročný prírastok 0,4 % x 25 =10 %)	Podľa disponibilných plôch v územnom pláne
401 obyv.	441 obyv.	482 obyv

▪ Hnojné

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet obyvateľov	329	278	205	228
Prírastok obyvateľov	-51	-73	+23	
Index rastu	84,5	73,7	111,22	
Ø ročný prírastok	-1,83 %	-3,56 %	+1,01 %	

Od roku 1970 počet obyvateľov v obci naustále klesá, až v poslednom desaťročí zaznamenal nárast. Hodnota priemerného ročného prírastku obyvateľstva v rokoch 1980 - 1991 zaraďovala obec do kategórie regresívneho sídla. Po roku 1991 nastal obrat a sídlo sa zaradilo do kategórie stagnujúceho sídla.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1991 - 2001

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
1991 abs.	205	39	99	67	58,21
%	100	19,0	48,3	32,7	
2001 abs.	228	54	117	57	94,7
%	100	23,7	51,3	25,0	

Rozbor vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva za predchádzajúce desaťročie dokumentuje nárast podielu detskej zložky populácie a obyvateľov produktívnej kategórie a pokles poproduktívnej kategórie obyvateľov.

Hodnota indexu vitality v rokoch 1991 a 2001 charakterizuje populáciu obce ako regresívnu (ubúdajúcu).

Na základe vyššie uvedených predpokladov nárastu počtu obyvateľov predpokladá sa nasledovný nárast:

Stav v roku 2001	Predpokladaný stav 2025 (medziročný prírastok 0,4 % x 25 =10 %)	Podľa disponibilných plôch v územnom pláne
228 obyv.	251 obyv.	254 obyv

Na základe vyššie uvedených predpokladov výpočtu nárastu počtu obyvateľov navrhuje sa nasledovný nárast:

Stav v roku 2001	Predpokladaný prírastok	Index rastu	Predpokladaný stav
228 obyv.	18 obyv.	1,08	246 obyv.

7.2 Bytový fond

Pre rozvoj bytového fondu je v územnom pláne navrhnutá ponuka pozemkov v rámci zastavaného územia obcí i mimo neho. Ponuka pozemkov z dôvodu možných majetkových nejasností a záujem o konkrétne pozemky a záujmy vlastníkov pozemkov prevyšuje reálnu potrebu.

Pre dimenzovanie potrieb technických médií a technickej infraštruktúry sa vychádzalo z 30 - 50 % počtu obyvateľov napočítaného podľa vyššie uvedeného postupu.

Okrem týchto pozemkov sú navrhované i plochy pre výstavbu rodinných domov ako územná rezerva pre dlhodobý výhľad. Pre tieto plochy nie je dimenzovaná verejná technická vybavenosť.

Pri navrhovaní počtu bytov sa vychádzalo tiež z nízkeho počtu bytov v jednotlivých obciach mikroregiónu. V roku 2001 bol dosiahnutý krajský priemer 296,8 a slovenský priemer 353,3 bytov/ 1 000 obyvateľov, v obciach Zalužice, Lúčky a Hnojné je tento ukazovateľ nižší ako krajský priemer.

▪ Zalužice

Ku dňu sčítania r. 2001 bolo v obci spolu 388 bytov, z toho:

- trvale obývaných 322 bytov

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trval. obýv.bytov	334	335	345	322
Prírastok bytov		+1	+10	-23
Počet byt. / 1000 obyv.	244,0	258,9	290,9	282,5
Okres Michalovce	233,9	257,5	283,0	278,2

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obložnosť (obyv./byt)	4,1	3,86	3,44	3,54

Prehľad dokumentuje pozitívny - klesajúci trend priemerného počtu obyvateľov na jeden byt v rokoch 1970 - 1991 a stúpajúci trend po roku 1991.

V obci sa navrhujú pre výstavbu rodinných domov tieto disponibilné lokality v zastavanom i mimo zastavaného územia:

Lokalita	Počet rodinných domov		
	V zast. území	Mimo zast. územia	Spolu
Rozptyl	13	-	13
Vyšné záhumienky	20	56	76
Kamenný konč	-	7	7
Spolu	33	63	96

Navrhovaný prírastok RD je 50 % z disponibilných lokalít = 48 RD

Navrhovaný počet bytov (RD) a obyvateľov

Byty			Obyvatelia	
Stav v roku 2001	Navrhovaný prírastok	Navrhovaný stav	Obložnosť	Počet obyvateľov
322	48	370	3.3	1 221

▪ Hažín

Ku dňu sčítania r. 2001 bolo v obci spolu 150 bytov, z toho:

- trvale obývaných 146 bytov

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trval. obýv.bytov	133	140	150	155
Prírastok bytov		+7	+10	+5
Počet byt. / 1000 obyv.	237,9	282,2	325,3	347,5
Okres Michalovce	233,9	257,5	283,0	278,2

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obložnosť (obyv./byt)	4,2	3,54	3,25	3,47

Prehľad dokumentuje pozitívny - klesajúci trend priemerného počtu obyvateľov na jeden byt v rokoch 1970 - 1991 a stúpajúci trend po roku 1991.

V obci sa navrhujú pre výstavbu rodinných domov tieto lokality v zastavanom i mimo zastavaného územia:

Lokalita	Počet rodinných domov		
	V zast. území	Mimo zast. územia	Spolu
Rozptyl	6	-	6
Vyšné záhumienky	25	21	46
Dlhé nivy	-	4	4
Dolina	-	11	11
Spolu	31	36	67

Navrhovaný prírastok RD je 25 % z disponibilných lokalít = 17 RD

Navrhovaný počet bytov (RD) a obyvateľov

Stav v roku 2001	Byty		Obyvatelia	
	Navrhovaný prírastok	Navrhovaný stav	Obložnosť	Počet obyvateľov
155	17	172	3.3	567

▪ Lúčky

Ku dňu sčítania r. 2001 bolo v obci bolo v obci spolu 154 bytov, z toho:

- trvale obývaných 132
- v rodinných domoch 130

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trval. obýv.bytov	136	141	139	132
Prírastok bytov		+5	-2	-7
Počet byt. / 1000 obyv.	235,7	243,9	275,5	257,8
Okres Michalovce	233,9	257,5	283,0	278,2

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 – 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obložnosť (obyv./byt)	4,24	4,10	3,7	3,88

Počet obyvateľov na jeden byt od roku 1970 do roku 1991 mal pozitívnu - klesajúcu tendenciu, po roku 1991 sa mierne zvýšil.

V obci sa navrhujú pre výstavbu rodinných domov tieto lokality v zastavanom i mimo zastavaného územia:

Lokalita	Počet rodinných domov		
	V zast. území	Mimo zast. územia	Spolu
Rozptyl	5	-	5
Konopianky	11	10	21
Záhumienky 1		9	9
Grunova	-	11	11
Spolu	16	30	46

Navrhovaný prírastok RD je 90 % z disponibilných lokalít = 40 RD

Navrhovaný počet bytov (RD) a obyvateľov

Stav v roku 2001	Byty		Obyvatelia	
	Navrhovaný prírastok	Navrhovaný stav	Obložnosť	Počet obyvateľov
132	40	172	3.3	568

▪ Závadka

Ku dňu sčítania r. 2001 bolo v obci spolu 146 bytov, z toho:

- 129 trvalo obývaných bytov
- 96 v rodinných domoch
- 33 v bytových domoch.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trval. obýv.bytov	101	107	117	129
Prírastok bytov	+6	+10	+12	
Počet byt. / 1000 obyv.	237,1	266,2	293,2	321,7
Okres Michalovce	233,9	257,5	283,0	278,2

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obložnosť (obyv./byt)	4,22	3,76	3,41	3,11

Prehľad dokumentuje pozitívny - klesajúci trend priemerného počtu obyvateľov na jeden byt.

V obci sa navrhujú pre výstavbu rodinných domov tieto lokality v zastavanom i mimo zastavaného územia:

Lokalita	Počet rodinných domov		
	V zast. území	Mimo zast. územia	Spolu
Rozptyl	18	-	18
Dlhé sklady	20	19	39
Spolu	38	19	57

Navrhovaný prírastok RD je 30 % z disponibilných lokalít = 17 RD

Navrhovaný počet bytov (RD) a obyvateľov

Byty			Obyvatelia	
Stav v roku 2001	Navrhovaný prírastok	Navrhovaný stav	Obložnosť	Počet obyvateľov
129	17	146	3.3	482

▪ Hnojné

Ku dňu sčítania r. 2001 bolo v obci spolu 74 bytov, z toho:

- trvale obývaných bytov 62

- v rodinných domoch 62.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 - 2001

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Počet trval. obýv.bytov	69	69	64	62
Prírastok bytov	0	-5	-2	
Počet byt. / 1000 obyv.	209,7	248,2	312,2	271,9
Okres Michalovce	233,9	257,5	283,0	278,2

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001
Obložnosť (obyv./byt)	4,77	4,03	3,20	3,68

Počet obyvateľov na jeden byt od roku 1970 do roku 1991 mal klesajúcu - pozitívnu tendenciu, po roku 1991 sa mierne zvýšil.

V obci sa navrhujú pre výstavbu rodinných domov tieto lokality v zastavanom i mimo zastavaného územia:

Lokalita	Počet rodinných domov		
	V zast. území	Mimo zast. územia	Spolu
Rozptyl	10	-	10
Palčiny	-	8	8
Pánsky grúň	-	20	20
Spolu	10	28	38

Navrhovaný prírastok RD je 40 % z disponibilných lokalít = 15 RD

Navrhovaný počet bytov (RD) a obyvateľov

Byty			Obyvatelia	
Stav v roku 2001	Navrhovaný prírastok	Navrhovaný stav	Obložnosť	Počet obyvateľov
62	15	77	3.3	254

7.3 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

Zariadenia občianskeho vybavenia sú v riešenom území sústredené v rôznom rozsahu a v rôznych kategóriách vo všetkých obciach. Občianske vybavenie je členené do troch kategórií:

- sociálna infraštruktúra – školstvo a výchova, kultúra a osвета, telovýchova a šport, zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť
- komerčná infraštruktúra – maloobchodná sieť, ubytovanie a stravovanie, služby nevýrobné, služby výrobné a opravárenské
- ostatná infraštruktúra – administratíva a verejná správa a iné.

Jednotlivé kategórie občianskej vybavenosti zastúpené v sídelných štruktúrach mikroregiónu, ich kapacity a kvalita, zodpovedajú významu mikroregiónu v štruktúre osídlenia, počtu obyvateľov v jeho sídelných štruktúrach, polohe vo vzťahu k vyšším sídelným štruktúram, možnosti finančného zabezpečenia potrieb zariadení občianskej vybavenosti v minulosti a iniciatíve obyvateľov po roku 1989. Zastúpenie kategórií občianskej vybavenosti v riešenom území dokumentuje nasledujúci prehľad:

7.3.1 Sociálna infraštruktúra

7.3.1.1 Školstvo a výchovné zariadenia

- Zalužice

Materská škola v miestnej časti Veľké Zalužice - objekt postavený v 20. rokoch 20. storočia, v cirkevnom vlastníctve. V súčasnosti je objekt nevyužívaný.

V Malých Zalužiciach - objekt materskej školy postavený v osemdesiatych rokoch má 2 triedy. Objekt je napojený na vlastnú žmpu a studňu, je plynofikovaný. Podlažná plocha objektu je 100 m², plocha pozemku je 1500 m². V súčasnosti materskú školu navštevuje 35 detí.

V miestnej časti Veľké Zalužice je pri rímskokatolíckom kostole základná škola, v súčasnosti tento objekt nie je využívaný. V miestnej časti Malé Zalužice je základná škola s 11 triedami pre 1. až 9. ročník. V súčasnosti školu navštevuje 152 žiakov. Škola má vlastnú jedáleň s kapacitou cca 40 stoličiek. V škole nie je telocvičňa. Základná škola má nevyhovujúce odkanalizovanie soc. zariadenia. Voda je zo studne. Škola je plynofikovaná. Do tejto školy dochádzajú deti zo susedných obcí Lúčky, Hažín, Závadka a Hnojné. Pri areáli materskej školy je rozostavaná nová základná škola s jedálňou a telocvičňou. Kapacita rozostavanej školy je 12 tried (480 žiakov). Plocha pozemku je 2,1 ha.

Návrh

Materskú školu v časti Veľkých Zalužíc navrhujeme ponechať pôvodným vlastníkom s následným využívaním pre potreby cirkvi ako komunitné centrum mladých.

V Malých Zalužiciach - objekt materskej školy k výhľadovému roku bude potrebné rozšíriť nadstavbou. Navrhovaná kapacita je 60 detí. Podlažná plocha 200 m².

Základná škola, v časti Malých Zalužíc, je v súčasnosti využívaná pre účely školstva. Po dobudovaní základnej školy v centre obce (pri materskej škole) je súčasný objekt základnej školy navrhovaný ako vývarovňa pre dôchodcov a klub dôchodcov.

Nová základná škola bude kapacitne postačovať aj vo výhľadovom období.

▪ Hažín

Materská škola je v objekte postavenom v 40. rokoch 20. storočia. Objekt je vo čiastočne vyhovujúcom stavebnotechnickom stave, je plynofikovaný a napojený na kanalizáciu. V súčasnosti materská škola nie je využívaná svojmu účelu. Kapacita materskej školy je 40 detí. Podlažná plocha objektu je 60 m², plocha pozemku je 800 m².

Návrh

Materskú školu, ktorá je vo vlastníctve obce, navrhujeme vo výhľadovom období využiť pre mládež ako komunitné centrum mladých, knižnicu resp. internetovú knižnicu.

Územný plán zriadenie základnej školy nenavrhuje.

▪ Lúčky

Budova materskej školy v obci nie je využívaná pre jej pôvodnú funkciu. Deti odchádzajú do materskej školy do Zalužíc a do Závadky. Objekt je v súčasnosti využívaný súkromným subjektom pre podnikateľské aktivity.

Návrh

Územný plán zriadenie materskej a základnej školy nenavrhuje.

▪ Zavadka

Materská škola je umiestnená v objekte obecného úradu. V areáli sa nachádza deťské ihrisko. Materská škola má 2 učebne a kapacitu 40 miest, v súčasnosti materskú školu navštevuje 30 detí.

Návrh

K výhľadovému roku bude tento objekt kapacitne aj stavebnotechnicky vyhovovať. So zriadením základnej školy sa neuvažuje.

▪ Hnojne

V obci sa materská škola nenachádza, deti navštevujú materskú školu v Závadke.

Návrh

Územný plán zriadenie materskej a základnej školy nenavrhuje.

Obce Hažín, Lúčky, Zavadka a Hnojné nemajú vybudované základné školy. Žiaci z týchto obcí chodia do školy v obciach Zalužice a Jovsa ako aj do okresných miest Michalovce, Sobrance.

Prehľad materských a základných škôl v mikroregióne:

Obec	Materské školy		Základné školy	
	počet tried	počet detí kapacita/obsadenosť	počet tried	počet žiakov kapacita/obsadenosť
Zalužice	2	40/35	12	/153
Hažín	2	-	-	-
Lúčky	-	-	-	-
Zavadka	2	40/30	-	-
Hnojné	-	-	-	-

7.3.1.2 Kultúra a osвета

▪ Zalužice

Kultúrny dom je umiestnený v polyfunkčnom objekte. Sála kultúrneho domu má kapacitu 150 - 200 stoličiek, pri sále je kuchyňa. Podlažná plocha kultúrneho domu je 350 m². V objekte na prízemí sú potraviny a hostinec, na poschodí sú priestory obecného úradu s matrikou. V samostatnej budove je lokalizovaná stredisková knižnica so sálou o kapacite 80 miest.

Knižnica je situovaná v samostatnom objekte. Podlažná plocha knižnice je 50 m².

Návrh

Priestory vyhovujú v návrhovom období pre účely, na ktoré sú využívané.

▪ Hažín

Kultúrny dom je samostatný objekt o kapacite cca 100 stoličiek s kuchyňou. Podlažná plocha kultúrneho domu je 200 m².

Návrh

Objekt kultúrneho domu je navrhovaný na rekonštrukciu a nadstavbu. Podlažná plocha kultúrneho domu je navrhovaná na 320 m². Plocha pozemku: 1000 m²

▪ Lúčky

Kultúrny dom má kapacitu 200 stoličiek, pri sále je kuchyňa. Podlažná plocha kultúrneho domu je cca 250 m². V objekte kultúrneho domu sú na prízemí priestory pre ubytovanie a priestory obecného úradu.

Návrh

Priestory vyhovujú v návrhovom období pre účely, na ktoré sú využívané.

▪ Závadka:

V strede obce sa nachádza kultúrny dom o kapacite cca 80 stol. Podlažná plocha kultúrneho domu je cca 250 m².

Objekt pri poľnohospodárskom dvore, ktorý je vo vlastníctve poľnohospodárskeho družstva bol využívaný príležitostne pre kultúrne podujatia. Kapacita objektu je 180 stoličiek, pri sále je kuchyňa. V súčasnosti objekt nevyužívaný.

Návrh

V návrhovom období objekt kultúrneho domu je navrhovaný na rekonštrukciu s pôvodným využívaním.

▪ Hnojné

Kultúrny dom je umiestnený v objekte v bývalej základnej škole, t.č. v rekonštrukcii.

V obci v budove vedľa starého mlyna sa nachádza nefunkčné Múzeum poľnohospodárskych tradícií, ktoré v minulosti bolo súčasťou Zemplínskeho múzea v Michalovciach. Problémom sú nevyriešené majetkové vzťahy.

Návrh

Vo výhľadovom období navrhujeme využiť pre kultúrne účely objekt bývalej základnej školy. Navrhovaná kapacita je 150 stoličiek. Zastavaná plocha objektu je 390 m².

7.3.1.3 Telovýchova a šport

▪ Zalužice

Obec má vybudované futbalové ihrisko s tribúnou, šatňami a klubovými priestormi. Plocha ihriska je 1,8 ha.

Návrh

Areál futbalového ihriska navrhujeme rozšíriť a doplniť o viacúčelové ihrisko a tenisové ihriská. Navrhujeme rekonštrukciu TJ, v ktorej budú umiestnené šatňové priestory, sociálne zariadenia a tribúnu pre divákov.

Navrhovaná upravovaná športová plocha z 1,8 ha – 2,5 ha.

V severnej časti kat. územia sú navrhované plážové plochy pre rekreačné stredisko, ktoré budú doplnené plážovými ihriskami (plážový volejbal, nohejbal apod.)

▪ Hažín

V riešenom území je vybudované futbalové ihrisko s plochou 1,9 ha. Nové športové plochy sú rozostavané v strede obce za kultúrnym domom. Nachádzajú sa tu: tenisový kurt, trávnatá plocha pre voľné športové hry, detské ihrisko s oddychovou plochou.

Návrh

Areál futbalového ihriska navrhujeme rozšíriť z 1,9 ha na 2,2 ha a dobudovať tribúnu pre divákov, šatne a soc. vybavenie.

Telocvičňa sa v obci nenachádza ani sa neuvažuje vo výhľadovom období.

▪ Lúčky

V obci je vybudované futbalové a tenisové ihrisko s plochou 1,0 ha.

Návrh

Plocha futbalového a tenisového ihriska vyhovuje v návrhovom období. V severnej časti kat. územia sú navrhované plážové plochy pre rekreačné stredisko, ktoré budú doplnené plážovými ihriskami (plážový volejbal, nohejbal apod.)

▪ Závadka

V obci sa nachádza futbalové ihrisko. Plocha ihriska je 1,5 ha

Návrh

Plocha futbalového ihriska vyhovuje v návrhovom období. Nové športové plochy (viacúčelové ihrisko) vrátane hygienického vybavenia je navrhované za obecným úradom na ploche medzi hranicou zastavaného územia ochranným pásmom vedenia VN. Navrhovaná plocha je 0,5 ha.

▪ Hnojné

V obci sa nachádza malé futbalové ihrisko ktoré nezodpovedá ani minimálnym štandardným rozmerom. Plocha ihriska je 0,5 ha

Návrh

V návrhovom období navrhujeme športové plochy (viacúčelové ihrisko a futbalové ihrisko) pri obecnom úrade. Navrhovaná plocha je 0,55 ha.

7.3.1.4 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť:

- Zalužice

Na území mikroregiónu sa nachádza zdravotne stredisko (s každodennou prevádzkou) iba v Zalužiciach. V objekte materskej školy je vyčlenený priestor pre všeobecného lekára. Ostatné obce využívajú lekárske služby lekára v Zalužiciach a lebo zariadenia v okresnom meste Michalovce.

- Závadka

V obci je lekárska ambulancia prevádzkovaná raz v týždni. Obec má zriadený klub dôchodcov v samostatnej budove.

- Hažín, Lúčky, Hnojné

V obci nie sú vybudované zariadenia tejto kategórie ani sa vo výhľadovom období nenavrhujú.

Návrh

V obciach mikroregiónu sa vo výhľadovom období nenavrhujú nové zariadenia tejto kategórie.

7.3.1.5 Komerčná infraštruktúra, maloobchod

- Zalužice

V obci sa nachádzajú 3 predajne so zmiešaným tovarom a AGRIA – predajňa drobnej poľnohospodárskej techniky a agrochemikálii.

- Hažín

V obci sa nachádza predajňa so zmiešaným tovarom.

- Lúčky

V obci sa nachádzajú 2 predajňa so zmiešaným tovarom.

- Závadka

V obci sa nachádza predajňa so zmiešaným tovarom.

- Hnojné

V obci sa nachádzajú 2 predajňa so zmiešaným tovarom a pohostinstvo.

Návrh

Maloobchodné zariadenia základného potravinárskeho sortimentu navrhujeme aj naďalej riešiť formou rozptýlených objektov po celej obci.

7.3.1.6 Ubytovanie a stravovanie

- Zalužice

V obci sa nachádza motel Angelika s kapacitou 35 lôžok a reštauráciou a dva hostince. V komplexe čerpacej stanice pohonných hmôt AVANTI je reštaurácia a denný bar s kapacitou 40 stoličiek.

- Hažín

V obci sa nachádza pohostinstvo.

- Lúčky

V obci sa nachádzajú dve pohostinstvá a v budove obecného úradu ubytovňa s kapacitou 29 lôžok.

- Závadka

V obci sa nachádzajú dve pohostinstvá.

- Hnojné

V obci sa nenachádza zariadenie tejto kategórie.

Návrh

Ubytovacie a pohostinské služby sú postačujúce, ich rozvoj bude regulovaný dopytom po týchto službách.

7.3.1.7 Služby nevýrobné

- Zalužice

V obci je lokalizovaná čerpacia stanica pohonných hmôt AVANTI a kaderníctvo.

- Hažín

Navrhuje sa prestavba budovy kultúrneho domu na Dom služieb.

- Lúčky

V obci sa nenachádza zariadenie tejto kategórie.

- Závadka

V obci je vybudovaný Obecný dom služieb v ktorom je umiestnená lekárska ambulancia a pohostinstvo. Budova nie je celá využitá.

- Hnojné

V obci sa nenachádza zariadenie tejto kategórie.

Návrh

Nevýrobné služby (holičstvo, kaderníctvo, stravovacie zariadenia) a hygienicky nezávadné výrobné služby (krajčírstvo, oprava obuvi a spotrebného tovaru a elektroniky) navrhujeme situovať do objektov rodinných domov s polyfunkčným využitím, resp. účelovo rekonštruovaných na tieto aktivity.

7.3.1.8 Služby výrobné a opravárenské

- Zalužice

V obci je zriadená opravovňa autokarosérií.

- Hažín

V obci sa nachádza na okraji kat. územia autoservis a autoškola.

V ostatných obciach mikroregiónu zariadenia služieb tejto kategórie nie sú vybudované.

Návrh

Výrobné služby a výkup druhotných surovín navrhujeme situovať do výrobných zón.

7.3.1.9 Ostatná vybavenostná infraštruktúra

- *Verejná správa*

- Zalužice

Obecný úrad je lokalizovaný v budove kultúrneho domu. Obec nemá hasičskú zbrojnicu. Pošta sa nachádza v samostatnej budove. V obci je situované zariadenie SVP (PbaH) pri západnej hrádzi vodnej nádrže.

Návrh

Navrhujeme novostavbu obecného úradu pri materskej škole a novostavbe základnej školy. Podlažná plocha obecného úradu je navrhovaná 250 m². Kancelárie sú situované na prízemí objektu, zasadačka a sobášna miestnosť budú situované na poschodí. Súčasťou objektu je požiarna zbrojnica so zastavanou plochou 50 m².

- Hažín

Obecný úrad je umiestnený v účelovej budove. Hasičská zbrojnica obci je v nevyhovujúcom technickom stave.

Návrh

Objekt obecného úradu navrhujeme na rekonštrukciu a prístavbu. Podlažná plocha je navrhovaná 300 m².

Požiarna zbrojnica bude súčasťou objektu bývalej materskej školy. Zastavaná plocha je navrhovaná 50 m².

- Lúčky

Obecný úrad je lokalizovaný v budove kultúrneho domu, v obci je hasičská zbrojnica. V obci je situované zariadenie SVP (PbaH).

Návrh

Priestory úradu budú vyhovovať aj k návrhovému obdobiu.

- Závadka

Obecný úrad je umiestnený v účelovej budove, hasičská zbrojnica v obci je vybudovaná za objektom s komerčnou vybavenosťou.

Návrh

Priestory úradu budú vyhovovať aj k návrhovému obdobiu. Požiarna zbrojnica si vyžaduje komplexnú prestavbu.

- Hnojné

Obecný úrad je v účelovej budove. Hasičská zbrojnica je v nevyhovujúcom technickom stave. V obci je pošta v objekte obecného úradu. Slúži susedným obciam Závadka a Fekišovciam.

Návrh

Priestory úradu a pošty budú vyhovovať aj k návrhovému obdobiu. Požiarnu zbrojnicu navrhujeme na rekonštrukciu.

- *Cintoríny a cirkevné objekty*

- Zalužice

V obci sú dva cintoríny. V miestnej časti Veľké Zalužice je cintorín situovaný v južnej časti obce nad rímskokatolíckym kostolom. Súčasná plocha 1,5 ha. Na cintoríne nie je dom smútku. Dom smútku je rozostavaný pri kostole. V miestnej časti Malé Zalužice je cintorín situovaný vo východnej časti mimo obce pri ceste I/50. Súčasná plocha 1,5 ha. Pri cintoríne je rozostavaný dom smútku.

Kostoly: Rimokokatolícky kostol sv. Petra a Pavla apošt., objekt je evidovaný ÚZPF pod č. 10294/0. Podl. plocha 320 m². Gréckokatolícky kostol Všetechsvätých, objekt nie je evidovaný v ÚZPF, s podl. plochou 315 m².

Farský úrad rímskokatolíckej a gréckokatolíckej cirkvi.

- Hažín

Cintorín je situovaný v západnej časti obce. Súčasná plocha 5,5 ha. Na cintoríne je novostavba domu smútku.

Kostoly: Gréckokatolícky Nanebevstúpenia Pána je v správe farského úradu Zalužice. Pôvodne klasicistická stavba z r. 1788. Kostol je v správe farského úradu Iňačovce. Objekt je po obnove, stavebno - technický stav je vyhovujúci. Podl. plocha 270 m². Kostol je evidovaný v ÚZPF pod č.10255/0.

Pravoslávny kostol s podl. plochou 210 m², je v súčasnosti vo výstavbe.

Farský úrad pravoslávnej cirkvi.

- Lúčky

Cintorín je situovaný v južnej časti obce. Nachádza sa tu starý a nový cintorín. Súčasná plocha starého cintorína je 2,0 ha a nového 1,5 ha. Pri novom cintoríne je novostavba domu smútku.

V obci je Evanjelický reformovaný kostol s podl. plochou 200 m² a modlitebňa Svedkov Jehovových s podl. plochou 100 m².

Farský úrad evanjelickej cirkvi.

- Závadka

Cintorín je situovaný vo východnej časti mimo obce pri ceste I/50. Súčasná plocha 1,5 ha. V súčasnosti je pri cintoríne rozostavaný dom smútku.

V obci je rímskokatolícky kostol (postavený koncom 80 a zač. 90 rokov) a dve zvonice (rímskokatolícka a reformovaná). Podl. plocha kostola je 320 m²

▪ Hnojné

Cintorín je situovaný vo východnej časti v náväznosti na zastavané územie obce. Súčasná plocha 2,0 ha. V obci je vybudovaný dom smútku v užívaní od roku 2001.

V obci je Gréckokatolícky kostol s podl. plochou 150 m² a pravoslávny chrám v dome č. 6.

Návrh

Všetky cintoríny sú situované mimo centra obce, na hranici zastavaného územia. Kapacitne budú k výhľadovému obdobiu postačovať.

Kostoly v obci Zalužice, Hažín a Lúčky sú po rekonštrukcii. V obci Závadka je kostol postavený koncom 80 a zač. 90 rokov. Stavebno technický stav je vyhovujúci.

Kostol v Hnojnom je v kritickom stavebnotechnickom stave. V súčasnosti je určený na zbúranie. V areáli starého kostola je navrhovaná výstavba nového kostola s podl. plochou 250 m².

7.3.1.10 Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti

K návrhovému roku 2020 je potrebné uvažovať s nasledovnou štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti:

Obč. vybavenosť	Terajšia kapacita	Navrhovaná kapacita	Poznámka
základná škola Zalužice Hažín, Lúčky, Závadka, Hnojné	150 žiakov 1200 m ² podl. pl.	480 žiakov 2800 m ² podl. pl.	- kapacita nepostačuje, potrebné dokončenie rozostavaného objektu - neuvažuje sa s objektom ZŠ
materská škola Zalužice Závadka Hažín, Lúčky, Hnojné	- 40 žiakov 100 m ² podl. pl. - 40 žiakov 120 m ² podl. pl.	- 60 žiakov 200 m ² podl. pl. - 60 žiakov 200 m ² podl. pl.	- objekt kapacitne vyhovuje, potrebná rekonštrukcia, prestavba strešného priestoru - objekt kapacitne vyhovuje, potrebná rekonštrukcia, prestavba strešného priestoru - neuvažuje sa s objektom MŠ
kultúrny dom Zalužice Hažín Lúčky Závadka Hnojné	- 200 stoličiek 350 m ² podl. pl. - 100 stoličiek 200 m ² podl. pl. - 200 stoličiek 250 m ² podl. pl. - 80 stoličiek 250 m ² podl. pl. -	- 200 stoličiek 350 m ² podl. pl. - 200 stoličiek 350 m ² podl. pl. - 200 stoličiek 250 m ² podl. pl. - 80 stoličiek 250 m ² podl. pl. - 150 stoličiek 390 m ² podl. pl.	- objekt vyhovuje kapacitne aj stavebnotechnicky - objekt je potrebné rozšíriť prístavbou a nadstavbou - objekt kapacitne vyhovuje - objekt kapacitne vyhovuje, potrebná rekonštrukcia využitie objektu bývalej ZŠ – rekonštrukcia, zmena využitia stavby na kultúrny dom
kostol Zalužice Hažín Lúčky Závadka Hnojné	320 m ² podl. pl. 315 m ² podl. pl. 270 m ² podl. pl. 210 m ² podl. pl. 200 m ² podl. pl. 100 m ² podl. pl. 320 m ² podl. pl. 150 m ² podl. pl.	320 m ² podl. pl. 315 m ² podl. pl. 270 m ² podl. pl. 210 m ² podl. pl. 200 m ² podl. pl. 100 m ² podl. pl. 320 m ² podl. pl. 250 m ² podl. pl.	- objekt vyhovuje - objekt vyhovuje - objekt vyhovuje - objekt vyhovuje - objekt vyhovuje - objekt vyhovuje - objekt vyhovuje - navrhovaný nový objekt

Obč. vybavenosť	Terajšia kapacita	Navrhovaná kapacita	Poznámka
fara			
Zalužice	350 m ² podl. pl. 420 m ² podl. pl.	350 m ² podl. pl. 420 m ² podl. pl.	- je potrebné rekonštruovať, alt. výstavba nového objektu - objekt vyhovuje - objekt vyhovuje - neuvažuje sa s objektom fary
Hažín	380 m ² podl. pl.	380 m ² podl. pl.	
Lúčky	380 m ² podl. pl.	380 m ² podl. pl.	
Závadka , Hnojné	-	-	
obecný úrad			
Zalužice	100 m ² podl. pl.	250 m ² podl.pl.	- novostavba OcÚ - objekt kapacitne nevyhovuje, potrebná prístavba a rekonštrukcia - objekt kapacitne vyhovuje - objekt kapacitne vyhovuje - objekt kapacitne nevyhovuje
Hažín	100 m ² podl. pl.	300 m ² podl.pl.	
Lúčky	150 m ² podl. pl.	150 m ² podl.pl.	
Závadka	200 m ² podl. pl.	200 m ² podl.pl.	
Hnojné	150 m ² podl. pl.	150 m ² podl.pl.	
zdravotníctvo			
Zalužice	150 m ² podl. pl. 1 lek. miesta	150 m ² podl. pl. 1 lek. miesta	- umiestniť do nového viacúčelového objektu spolu s knižnicou - rozšíriť priestor lekára - neuvažuje sa s objektom fary
Zavadka	20 m ² podl. pl. 1 miestnosť pre všeob. lekára	50 m ² podl. pl. 1 miestnosť pre všeob. lekára	
Hažín, Lúčky, Hnojné			
požiarna zbrojnica			
Zalužice	-	50 m ² podl. pl	- súčasť objektu nového OcÚ - nevyhovuje, novostavba - vyhovuje - neuvažuje sa s objektom
Hažín	20 m ² podl. pl	50 m ² podl. pl	
Lúčky	50 m ² podl. pl	50 m ² podl. pl	
Závadka, Hnojné			
cintorín			
Zalužice	1,5 ha	1,5 ha	-všetky cintoríny postačujú k výhľadovému obdobiu
	0,8 ha	0,8 ha	
Hažín	1,9 ha	1,9 ha	
Lúčky	1,0 ha	1,0 ha	
	0,6 ha	0,6 ha	
Závadka	0,7 ha	0,7 ha	
Hnojné	2,0 ha	2,0 ha	
dom smútku			
Zalužice	-	150 m ² podl. pl.	- rozostavané objekty - rozostavané objekty - novostavba - novostavba, - rozostavaný objekt - novostavba
	-	150 m ² podl. pl.	
Hažín	-	100 m ² podl. pl.	
Lúčky	120 m ² podl. pl.	120 m ² podl. pl.	
Závadka	-	100 m ² podl. pl.	
Hnojné	-	150 m ² podl. pl.	
šport:			
Zalužice	1,8 ha	2,5 ha	- ihrisko s tribúnou je vyhovujúce, areál rozšíriť o ďalšie ihriská - navrhované plážové plochy s plážovými ihriskami - ihrisko je vyhovujúce, areál doplniť o tribúnu a soc. zariadenia rozšíriť o ďalšie ihriská - postačuje k výhľadovému obdobiu - navrhované plážové plochy s plážovými ihriskami - futbalové ihrisko postačuje k výhľadovému obdobiu, - zrealizovanie viacúčelového ihriska - zrealizovanie nového futbalového ihriska a viacúčelového ihriska
Zalužice – rekreačné stredisko	-	10,0 ha	
Hažín	1,9 ha	2,2 ha	
Lúčky	1,5 ha	1,5 ha	
Lúčky – rekreačné stredisko	-	7,5 ha	
Závadka	1,5 ha	1,5 ha	
		0,5 ha	
Hnojné	0,5	2,5 ha	

Obč. vybavenosť	Terajšia kapacita	Navrhovaná kapacita	Poznámka
pošta: Zalužice	70 m ² podl. pl.	70 m ² podl. pl.	- postačuje k výhľadovému obdobiu - postačuje k výhľadovému obdobiu - neuvažuje s objektom pošty
Hnojné	50 m ² podl. pl.	50 m ² podl. pl.	
Hažín, Lúčky, Zavadka			
komerčná vybavenosť, služby			- komerčná vybavenosť má v obciach dostatočné plochy, nové plochy je možné zriadiť v rodinných domoch

7.4 Kultúrne a historické hodnoty

7.4.1 Kultúrno-historický potenciál

Riešené územie je súčasťou Košického kraja, kde sa stretávajú a prelínajú kultúrne vplyvy viacerých historických regiónov – Zemplína, Abova, Spiša a vytvárajú bohatý a mimoriadne rozmanitý kultúrno-historický potenciál tohto územia. Východná časť Košického kraja tvorí južnú časť historického Zemplína. Kultúra Zemplína v kontexte východoslovenskej oblasti je charakterizovaná prvkami nižinnej kultúry. Dôležitú úlohu v jej formovaní zohrali vplyvy Sedmohradska na juhu a pôsobenie gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi na severe a východe územia .

7.4.2 Nehnuteľné kultúrne pamiatky

V riešenom území sa nachádzajú tieto nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu:

- Zalužice

Kostol sv. Petra a Pavla – č.ÚZPF-10294/0, klasicistický, postavený v r. 1848.

- Hažín

Kostol grekokatolícký Nanebevzatie Pána, klasicistická stavba z r. 1788, v súčasnosti po obnove – č.ÚZPF-10255/0.

- Lúčky

Nie sú evidované žiadne objekty.

- Zavadka

Nie sú evidované žiadne objekty.

- Hnojné

Vodný mlyn (múzeum) - č. ÚZPF- 10257/0.

Okrem toho sú v obciach zachované domy predstavujúce typickú ľudovú architektúru z konca 19. a začiatku 20. storočia. Tieto stavby reprezentujú trojpriestorové a dvojpriestorové domy z pálenej a nepálenej tehly s mašťalou a šopou. Na fasádach majú znaky secesie.

Návrh

Stavebné činnosti, dotýkajúce sa národnej kultúrnej pamiatky musia prebiehať v súlade so Zákonom SNR č. 49/2002 Zz. o štátnej pamiatkovej starostlivosti. Akákoľvek stavebná činnosť na území národnej kultúrnej pamiatky je možná v zmysle § 32 pamiatkového zákona len na základe rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu. V územnom konaní, v stavebnom konaní v konaní o povolení zmeny stavby, v konaní o dodatočnom povolení stavby a v konaní o ohlásení udržiavacích prác rozhoduje stavebný úrad v zmysle § 11 pamiatkového zákona až po predchádzajúcom súhlase Krajského pamiatkového úradu

Obec si môže zaviesť v zmysle § 14 pamiatkového zákona evidenciu pamätihodností obce

Mlyn využívať na bývanie, resp. komerčnú vybavenosť – napr. vináreň, ubytovanie hotelového, penziónového typu.

7.4.3 Archeologické lokality

Priestor Zemplínskej šíravy patrí medzi archeologicky exponované regióny, evidovaných je niekoľko významných lokalít. V južnej časti priestoru sú to katastrálne územia Zalužice, Hažín, Lúčky, Závadka a Hnojné v ktorých sa nachádzajú tieto archeologické lokality:

▪ Zalužice

1. Blatá - stredoveké sídlisko 11.-13. storočia.
2. Malé Zalužice - pobrežie Zemplínskej šíravy - osídlenie z mladšej doby kamennej (časť lokality je zaplavená).

▪ Hažín

1. Poloha Od Lúčanského (13. – 15. stor.)
2. Poloha Dlhé nivy (neolit)
3. Poloha Španie nivy (doba halštatská a laténska)
4. Poloha Blatniarska (doba laténska a 9. – 10. stor.)

Sú to nálezy z povrchového prieskumu v r. 1953 – 1955.

▪ Lúčky

1. Na pláňach - polykultúrne sídlisko, nálezy od staršej doby kamennej po stredovek.
2. Dvor bývalého JRD a okolie - osídlenie z mladšej doby kamennej.
3. Vinice - osídlenie z neskorej doby kamennej.
4. Klin - osídlenie z neskorej doby kamennej a stredoveku.
5. Záhumenky - osídlenie z mladšej doby kamennej.

▪ Závadka

1. Dlhé sklady - stopy osídlenia zo staršej doby kamennej, sídlisko slovanské z včasného stredoveku.
2. Zákľuky - slovanské sídlisko z 9.-10. storočia.

- Hnojné

1. Hlinky - slovanské sídlisko z 8.- 1. polovice 10. storočia (zaplavená časť a hrádza).

Návrh

Stavebné činnosti, musia prebiehať v súlade so Zákonom SNR č. 49/2002 Zz. o štátnej pamiatkovej starostlivosti v zmysle § 41 odsek 4 a § 39 odsek 3 pamiatkového zákona.

7.5 Hospodárska základňa

7.5.1 Nerastné suroviny

V skúmanom území sa neprevádza ťažba nerastných surovín. Nachádza sa tu výhradné ložisko lignitu. Jeho ochrana je zabezpečená určením chráneného ložiskového územia „Hnojné,“. Toto ložiskové územie bolo určené rozhodnutím Obvodného banského úradu v Košiciach.

Riešené územie spadá aj do prieskumného územia „Východoslovenská Nížina I. – ropa a zemný plyn,“.

7.5.2 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

7.5.2.1 Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska pôdno-klimatických a pôdno-ekologických podmienok pre poľnohospodárstvo patrí riešené územie do nižinej oblasti. Poľnohospodárska výroba je z titulu prebiehajúcich spoločenských zmien a redukcie finančných prostriedkov vo veľkej miere obmedzená. Pôdu v súčasnosti obhospodarujú poľnohospodárske podnikateľské subjekty a súkromne hospodáriaci roľníci.

O budúcnosti poľnohospodárskych dvorov nie sú v súčasnosti k dispozícii žiadne presné údaje. Pre lokalizáciu fariem s chovom hospodárskych zvierat sa považuje dodržiavať hygienické ochranné vzdialenosti od obytného územia a od zariadenia oddychu.

V skúmanom území sa v každej obci nachádza hospodársky dvor bývalého poľnohospodárskeho družstva. Z aspektu negatívneho dopadu na osídlenie, najmä obytnú funkciu sú polohy týchto areálov nie v každom prípade vhodne lokalizované.

- Zalužice

V katastrálnom území sú dva poľnohospodárske dvory. Dvor v miestnej časti Veľké Zalužice toho času neprevádzkuje živočíšnu výrobu. Dvor v miestnej časti Malé Zalužice ktorý je lokalizovaný mimo zastavané územie obce (medzi Zalužicami a Lúčkami) je zameraný na chov hydiny.

- Hažín

Poľnohospodársky dvor v súčasnosti nie je celý prevádzkovaný. Časť prevádzkuje súkromná osoba, ktorá sa zaoberá živočíšnu (chov ošípaných) a rastlinnou výrobou. Dvor je lokalizovaný v dotyku so zastavaným územím obce.

- Lúčky

Poľnohospodársky dvor prevádzkuje fa AGROSPOL zameraná na živočíšnu (chov ošípaných) a rastlinnú výrobu. Dvor je lokalizovaný v dotyku so zastavaným územím obce a obmedzuje ďalší rozvoj obytnej funkcie.

- Závadka

Poľnohospodársky dvor v súčasnosti nie je celý prevádzkovaný. Časť prevádzkuje fa AGROBIO ktorá sa zaoberá živočíšnu (hovädzí dobytok) a rastlinnou výrobou. Dvor je lokalizovaný východne od obce.

- Hnojné

Poľnohospodársky dvor v obci prevádzkuje fa STABIL-ex a.s. Hnojné ktorá je zameraná na chov hydiny. Dvor je lokalizovaný v severnej časti obce. Vzhľadom na druh a množstvo hospodárskych zvierat je táto lokalita vo vzťahu k obytnej zóne nepriaznivá.

Z dostupných údajov o počtoch a druhu hospodárskych zvierat sú požadované u jednotlivých fariem tieto ochranné vzdialenosti:

Farma	Druh hospod. zvierat	Počet hospod. zvierat kapacita dvora /súčasný stav	Ochranná vzdialenosť
Zalužice			
Veľké Zalužice	- ošípané	400 / 0	200 m
Malé Zalužice	- kurčatá	25000 / 12000	800 m
	- sliepky	0 / 2 500	
Hažín	- ošípané	250 / 0	150-200 m
	- hov. dobytok	150 / 0	250 m
	- kurčatá	5000 / 0	
Lúčky	- ošípané	1300 / 0	1000 m
Závadka	- hov. dobytok	200 / 80	200 m
	- ošípané-výkrm	1000 / 0	1000 m
	- ošípané-prasnice	100 / 0	
	- hydina	12000 / 0	
Hnojné	- hydina	60000 / 28000	800 m

Návrh

Živočíšnu výrobu v prípade záujmu rozširovať na jestvujúcom hospodárskom dvore v smere od obce.

Rastlinnú výrobu uskutočňovať v súlade s požiadavkami na zvyšovanie ekologickej stability územia - vid' návrh opatrení v kapitole Kostra ÚSES.

7.5.2.2 Lesné hospodárstvo

Vzhľadom na prírodné podmienky sa lesné hospodárstvo v skúmanom území neprevádzkuje.

2.7.3. Výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

V skúmanom území sa zariadenia priemyselnej a remeselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva nachádzajú iba v malej miere. Dôvodom sú poloha v blízkosti okresného mesta a charakteristické danosti územia vhodného na poľnohospodárske, a rekreačné využitie.

▪ Zalužice

Zariadenia tejto kategórie sú lokalizované najmä v dvoroch bývalých poľnohospodárskych družstiev.

V ostatných obciach mikroregiónu sa zariadenia tejto kategórie nenachádzajú ani sa nenavrhuje.

7.6 Rekreácia a cestovný ruch

7.6.1 Charakteristika rekreačného potenciálu územia

Riešené územie je súčasťou rekreačného priestoru Zemplínskej šíravy, ktorý patrí medzi významné lokality cestovného ruchu a rekreácie v SR. Rekreačné aktivity sú rozvinuté na západnej a severnej strane vodnej nádrže. Južný breh vodnej nádrže nie je pre rekreačnú funkciu využívaný. Súčasná neorganizovaná a neoficiálna návštevnosť južného brehu, ktorý je bez akéhokoľvek hygienického vybavenia, predstavuje okrem hygienických rizík i výrazne negatívny dopad na životné prostredie okolitých obcí.

Klimatické podmienky - dostatok slnečných dní v roku a rozsiahla vodná plocha poskytujú veľmi dobré podmienky pre pobyt pri vode a vodné športy.

Z hľadiska dĺžky trvania sú tu optimálne podmienky pre všetky tri formy rekreácie každodenná (poldenná), krátkodobá (víkendová) a dlhodobá (pobytová). Okrem toho sú tu vytvorené podmienky pre poznávací turizmus – spoznávanie prírodných krás a kultúrneho dedičstva okolia a vidiecky turizmus – využívanie chalupárstva, individuálnych chát a vidiecka turistika.

Podľa Nariadenia vlády SR č. 281/98 Z. z. z 12. mája 1998, ktorým bola vyhlásená záväzná časť ÚPN - VÚC Košického kraja považuje sa priestor Zemplínskej šíravy za priestor rekreácie a turistiky medzinárodného významu. Podľa schváleného ÚPN-VÚC tvorí priestor Zemplínskej šíravy samostatný rekreačný územný celok (RÚC). Tento je po Vysokých Tatrách druhým najvýznamnejším rekreačným priestorom východného Slovenska. V uvedenej dokumentácii je navrhnuté vybudovať rekreačné využitie južného pobrežia vodnej nádrže vrátane výstavby stredísk nadregionálneho významu Zalužice a Lúčky.

Limitujúcimi obmedzujúcimi faktormi využiteľnosti južného brehu pre rekreačné účely sú:

- obmedzený prístup do vody pozdĺž východnej a juhozápadnej hrádze,
- poľnohospodársky dvor v lokalite Malé Zalužice zameraný na chov hydiny (kurčatá 10.000 kusov) a jeho hygienické ochranné pásmo 800 m,
- nepriaznivé účinky abrázie.

Na základe charakteristiky klimatických podmienok a dominantných prírodných prvkov sú obidve navrhované strediská na južnom brehu zaradené do typu „letné stredisko kúpania a vodných športov“.

V návrhu riešenia sa dodržiava princíp vytvorenia izolačnej zelene medzi zástavbou obcí a navrhovanou zónou rekreácie a cestovného ruchu. V plošnom usporiadaní navrhovaných rekreačných centier sú akceptované trasy existujúceho privádzača vody skupinového vodovodu Michalovce a navrhovaného skupinového kanalizačného zberača. Na ochranu pláží, a brehov stredísk rekreácie proti nepriaznivým účinkom abrázie a ochranu návštevníkov proti nebezpečnému vlnobitiu sa navrhuje zriadenie ochranných kamenných valov. (podrobnejšie vid' v kapitole Ochrana proti abrázii).

7.6.2 Návštevnosť a návrh lôžkových kapacít

Nápočet lôžkových kapacít vychádza z ďalej uvedeného predpokladu zaťaženia (kapacity) jednotlivých funkčných plôch.

- CR - plochy pre zariadenia cestovného ruchu (ubytovanie vo všetkých kategóriách a formách, stravovanie, služby, športové a zábavné aktivity), intenzita využitia územia je 220 lôžok/ha,
- RCH - plochy pre rodinné chaty (rodinné chaty na pozemkoch) intenzita využitia územia 50 lôžok/ha,

Lôžková kapacita a návštevnosť

Stredisko	Funkčná plocha	Reduk. lôž. kapacita	Pomer ubyt/pasant	Počet pasantov	Návštevnosť, stípec 7+9
Zalužice	CR	1.586	1:0,8	1.269	2.855
	RCH	100	1:0,8	80	180
	spolu	1.686		1.349	3.035
Lúčky	CR	3.342	1:0,3	1.002	4.344
	RCH	185	1:0,3	55	240
	spolu	3.527		1.057	4.584
Južný breh	CR	4.928			
spolu	RCH	285			
	spolu	5.213		2.406	7.619

Vysvetlivky: - koeficient využitia je použitý pre zrealnenie skutočného využitia lôžkovej kapacity oproti teoretickému ukazovateľovi využitia územia,

- *pomer ubytovaných a neubytovaných krátkodobých návštevníkov (pasanti) je stanovený v závislosti od polohy strediska vo vzťahu k mestu Michalovce, resp. k ďalším väčším mestám Východného Slovenska,*
- *návštevnosť sa skladá z ubytovaných a neubytovaných návštevníkov,*
- *CR cestovný ruch,*
- *RCH rodinné rekreačné chaty.*

7.6.3 Štruktúra rekreačných plôch a zariadení

Stredisko Zalužice (k.ú. Zalužice) v súčasnosti je tu vybudovaných 5 rodinných chat pri západnej hrádzi vodnej nádrže mimo plôch navrhovaného strediska cestovného ruchu. V lokalite severne od centrálnej časti obce, medzi VTL plynovodom a vodnou hladinou sa navrhuje výstavba nového strediska s týmito základnými funkciami:

- centrálné vstupné informačné a vybavovacie centrum,

- ubytovacie, obslužné a športové zariadenia cestovného ruchu,
- rodinné rekreačné chaty vyššieho štandardu,
- prístav pre malé motorové športové plavidlá a škola vodných športov,
- pláže a príslušné obslužné a hygienické zariadenia,
- záchytné parkovisko

Stredisko Lúčky (k.ú. Lúčky) výstavba nového strediska sa navrhuje v lokalite severne od zastavaného územia obce. Súčasťou strediska je i v súčasnosti prevádzkovaná škola vodných športov pri východnej hrádzi. V stredisku sa navrhujú tieto základné funkcie:

- centrálné vstupné informačné a vybavovacie centrum,
- ubytovacie, obslužné a športové zariadenia cestovného ruchu,
- rodinné rekreačné chaty vyššieho štandardu,
- prístav pre rekreačnú lodnú dopravu,
- prístav pre malé motorové športové plavidlá a škola vodných športov,
- pláže a príslušné obslužné a hygienické zariadenia,
- záchytné parkovisko

Ostatné obce v riešenom území nemajú priamy fyzický kontakt s vodnou plochou nádrže a ani vybudované rekreačné aktivity. Na základe existujúcich predpokladov sa pre cestovný ruch a rekreáciu navrhuje ubytovanie v súkromí.

V oblasti rozvoja cestovného ruchu sa ďalej navrhuje:

- V obci Hažín prestavbu časti poľnohospodárskeho dvora na základňu agroturistiky a prestavba bývalej budovy materskej školy na komunitné centrum.
- V obci Hnojné rekonštrukcia existujúceho Múzea poľnohospodárskych tradícií a rekonštrukcia starého mlyna ktorý sa nachádza na pozemku vedľa múzea s možnosťou zriadenia roľníckeho skanzenu.

7.6.4 Kúpeľné územia

V skúmanom území sa nenachádzajú ani sa nenavrhujú.

8. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCÍ MIKROREGIÓNU

Zastavané územie obcí v zmysle zákona č. 237/2000Z.z. je vymedzené hranicami zastavaného územia v zmysle NV SR č. 152/1996 Z.z., ktoré sú rozšírené o nové lokality bývania:

Zalužice:

- v severnej časti obce o časť navrhovanej lokality rodinných v lokalite Pod orieškami

- v južnej časti o lokalitu Vyšné záhumienky

Hažín:

- v severnej časti o lokalitu Dolina 1
- vo východnej časti o lokality Dolina 2 a Vyšné záhumienky
- v západnej časti o lokalitu Nižné záhumienky
- v južnej časti o lokalitu Dlhé nivy

Lúčky:

- v severnej časti o lokality Konopianky a Záhumienky 1
- vo východnej časti o lokalitu Na prievoze
- v juhovýchodnej časti o lokalitu Záhumienky 2
- v západnej časti o lokalitu Grunova

Závadka:

- v severnej časti lokalita Dlhé sklady
- v južnej časti lokalita Nechovo

Hnojné:

- v západnej časti obce o časť navrhovanej lokality rodinných v lokalite Plánčiny
- v juhovýchodnej časti o lokalitu Pánsky grúň

9. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

V riešenom území sa nachádzajú tieto ochranné pásma obmedzujúce a regulujúce ďalší územný rozvoj obcí:

Katastrálne územie Zalužice.

- Obecné cintoríny v Zalužiciach 100 m od oplotenia, po vybudovaní vodovodu 50 m.
- Poľnohospodársky dvor Veľké Zalužice (predpokladá sa chov ošípaných do 400ks.) 200 m od budov na ustajnenie zvierat.
- Poľnohospodársky dvor Malé Zalužice (chov hydiny 30 000 ks.) 800 m od budov na ustajnenie zvierat.
- Cesta I. triedy č. 50, od osi vozovky 50 m na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce.
- Vzdušné VN elektrické vedenia 22 kV, 10 m na každú stranu od krajného vodiča.
- telekomunikačné zariadenia, 2 m na každú stranu od krajného vodiča.
- Plynovod VTL 20 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce.

- Plynovod STL 10 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce.
- Navrhovaná diaľnica D1, po oboch stranách diaľnice 100 m od osi príľahlého jazdného pásu.

Katastrálne územie Hažín.

- Obecný cintorín 100 m od oplotenia (v obci nie je vybudovaný vodovod), po vybudovaní vodovodu bude ochranné pásmo 50 m od oplotenia
- Poľnohospodársky dvor 300 m od budov na ustajnenie zvierat.
- Cesta I. triedy č. 50, od osi vozovky 50 m na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce.
- Cesta III. triedy č. 050234, od osi vozovky 20 m na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce.
- Navrhovaná diaľnica D1, po oboch stranách diaľnice 100 m od osi príľahlého jazdného pásu.
- Vzdušné VN elektrické vedenia 22 kV, 10 m na každú stranu od krajného vodiča.
- Plynovod STL 10 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce.

Katastrálne územie Lúčky.

- Obecný cintorín 100 m od oplotenia (v obci nie je vybudovaný vodovod), po vybudovaní vodovodu bude ochranné pásmo 50 m od oplotenia
- Cesta I. triedy č. 50, od osi vozovky 50 m na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce
- Vzdušné VN elektrické vedenia 22 kV, 10 m na každú stranu od krajného vodiča
- Plynovod VTL 20 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce
- Plynovod STL 10 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce.

Katastrálne územie Závadka.

- Obecný cintorín 100 m od oplotenia (v obci nie je vybudovaný vodovod), po vybudovaní vodovodu bude ochranné pásmo 50 m od oplotenia
- Poľnohospodársky dvor 200 m od budov na ustajnenie zvierat
- Cesta I. triedy č. 50, od osi vozovky 50 m na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce
- Vzdušné VN elektrické vedenia 22 kV, 10 m na každú stranu od krajného vodiča
- Plynovod VTL 20 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce
- Plynovod STL 10 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce.

Katastrálne územie Hnojné.

- Obecný cintorín 100 m od oplotenia (v obci nie je vybudovaný vodovod), po vybudovaní vodovodu bude ochranné pásmo 50 m od oplotenia
- Poľnohospodársky dvor (chov hydiny 60 000 ks) 800 m od budov na ustajnenie zvierat
- Cesta III. triedy č. 050224, od osi vozovky 20 m na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce
- Vzdušné VN elektrické vedenia 22 kV, 10 m na každú stranu od krajného vodiča
- Plynovod STL 10 m na každú stranu od osi plynovodu v úseku mimo zastavané územie obce.

Pri navrhovaní vodovodnej a kanalizačnej siete v riešenom mikroregióne počítať s povinnosťou stanovenie ochranného pásma podľa zák. č.442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.

10. NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, OCHRANY PRED POVODŇAMI

10.1 Návrh z hľadiska obrany štátu

Záujmy obrany štátu nelimitujú potenciálne plochy pre rozvojové zámery rozvoja sídelnej štruktúry a priestorov cestovného ruchu v skúmanom území.

10.2 Návrh z hľadiska ochrany pred povodňami

Z hľadiska ochrany územia pred povodňami v danom území sú zrealizované tieto opatrenia :

- jestvujúce regulácie tokov, kanálov
- jestvujúca hrádza Zemplínskej Šíravy, Laborca

Zalužice:

V západnej časti kat. územia obce Zalužice je regulovaný „Zalužický kanál“. Je to výpustný kanál z vodnej nádrže Zemplínska Šírava, ktorý vteká do rieky Laborec.

Severozápadnej časti je zrealizovaná hrádza a výpusť z vodnej nádrže. V území hrádze je zvýšená ochrana pred povodňami. Je tu potrebné ponechať obojstranný manipulačný pás šírky 10 m.

Kat. území obce sa nachádzajú regulované kanály a potoky: Čečehovský, Vrbovský, Orlovský kanál a Chotársky potok.

Hažín:

Cez kat. územie obce prechádza regulovaný Hažínsky, Lúčny kanál.

Lúčky:

Severnej časti kat. územia je zrealizovaná hrádza a regulovaný výpustný kanál „Čierna voda. V území hrádze je zvýšená ochrana pred povodňami.

Závadka:

V západnej časti kat. územia preteká regulovaný „Starý Porubský potok“. V južnej časti kat. územia sa nachádza „Plánsky regulovaný potok“. Pozdĺž kanálov je potrebné ponechať obojstranný manipulačný pás šírky 10 m.

Hnojné:

V severnej časti zast. územia obce sa nachádza neregulovaný „Starý Porubský potok“, ktorý navrhujeme na zregulovanie pre ochranu navrhovaného obytného súboru Palčiny je potrebné chrániť pre výskytom Q_{100} ročnej veľkej vody

10.3 Vodná nádrž Zemplínska

Vodná nádrž Zemplínska šírava bola vybudovaná ako bočná nádrž pri rieke Laborec, v bývalom povodí Čiernej Vody. Vodohospodársky je viazaná na riekku Laborec. Nádrž tvorí Východná hrádza o dĺžke 5,373 km a Juhozápadná hrádza o dĺžke 2,014 km. Hať Petrovce rozdeľuje prietoky Laborca a usmerňuje ich do prívodného kanála vodnej nádrže. Do nádrže je voda privádzaná zo zdrže Petrovce nad Laborcom prívodným kanálom, ktorý zaústňuje do nádrže nápušným objektom v priestore pod cestným mostom Michalovce - Kaluža. Späť do Laborca je voda odvádzaná výpušným kanálom a hlavným výpušným zariadením vybudovaným v Juhozápadnej hrádzi. Pre vypúšťanie nádrže slúži dnový výpuš, vybudovaný vo Východnej hrádzi, cez ktorý sa voda vypúšťa do Čiernej vody.

Účel a funkcia nádrže

- 1) Znížiť Q_{100} Laborca v profile Michalovce zo $600 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ na $100 - 300 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$.
- 2) Zabezpečiť vodu pre hospodárske využitie.
- 3) Rekreačia, šport a chov rýb. Tento účel je doplňujúci a je podriadený účelom uvedeným v odsekoch 1 a 2.

Dovolené výšky hladín vody v nádrži (výškové údaje Balt po vyr.)

- 1) Minimálna prevádzková hladina ..... 107,39 m n. m.
- 2) Maximálna prevádzková hladina ..... 113,94 m n. m.
- 3) Hranica ovládateľného ochranného priestoru ..... 115,09 m n. m.
- 4) Hranica neovládateľného ochranného priestoru ..... 116,19 m n. m.
- 5) Maximálna hladina ..... 117,09 m n. m.

Technická charakteristika hrádzí a kanálov

Východná hrádza nádrže		Juhozápadná hrádza nádrže	
dĺžka	5,373 km	dĺžka	2,014 km
najväčšia výška	13,0 m	najväčšia výška	9,0 m
šírka koruny	5,0 m	šírka koruny	5,0 m
materiál a konštrukcia	zemná sypaná hrádza	materiál a konštrukcia	zemná sypaná hrádza

Územie pod maximálnou hladinou 117,09 m n. m. (zátopové územie) je v správe SVP š. p., OZ PBaH závodu Michalovce. V tomto území sa nemôžu umiestňovať stavby definované v § 43 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších

predpisov (zákon č. 237/2000 Z.z.). Kótu maximálnej hladiny je limitujúcou kótou pre výstavbu objektov pozdĺž VN Zemplínskej Šíravy.

Limitujúce faktory

Do zátopového územia neumiestňovať stavby s pevným základom, je tu možné umiestňovať iba rekreačné služby súvisiace s prevádzkou pláží a príslušných športových zariadení. Hygienické zariadenia – WC, žumpy a malé ČOV neumiestňovať do zátopového územia. Na hrádze neumiestňovať rekreačné aktivity, ktoré by poškodzovali hrádzové teleso. Využitie pobrežných pozemkov a manipulačného priestoru za ochrannými hrádzami prerokovať so správcom VN Zemplínska Šírava.

Abrázia brehov

Vodná nádrž Zemplínska šírava pôsobí na územie mikroregiónu abráziou návodného svahu, brehov a hrádze. Abráziu spôsobuje veterné vlnenie, ktoré pri silných vetroch dosahuje aj vrchol hrádzí. Bolo nutné prikročiť k ochrane svahov hrádzí hrubým kamenným záhozom z balvanov lomového kameňa. Údržbu tejto ochrany riadi vysunutú pracovisko Správy povodia Bodrogu a Hornádu v Lúčkach.

Z hľadiska rekreačného využitia najzávažnejšie sú účinky abrázie na južnom brehu. Ide o poškodenie svahov južného brehu v úseku od začiatku juhovýchodnej hrádze po koniec juhozápadnej hrádze (Zalužice - Lúčky) v dĺžke 5,5 km (v tomto úseku sú do nádrže zaústené aj dva prítoky, pri obciach Zalužice a Lúčky). Hoci breh bol sanovaný kamenným záhozom, predsa vplyvom vlnobitia bol svah erodovaný, podmývané brehy postupne odlivom odplavované smerom do nádrže.

Počas 30-ročnej prevádzky vplyvom abrázie bol breh (brehová čiara) posunutý z pôvodnej kóty (maximálnej prevádzkovej) 113,94 m n.m. po výškovú kótu 115,80 m n.m., a tým vytvoril breh (prirodzenú pláž) v šírke 20-50 m a brehy pôvodne plynulé sa zmenili na strmé-kolmé.

Ochranná zeleň - stromy sú podmäčané a padajú, alebo pri klesnutí hladiny vody vysychajú. V poslednom období došlo k sanácii brehov.

Ďalšie toky, v kat. území mikroregiónu sú smerovo ustálené, nespevnené, zarastené brehovým porastom.

- spevnenie brehov tokov riešiť spôsobom oživenej kamennej nahádzky bez použitia betónových prvkov použitím prírodných materiálov s vegetačným krytom.
- pre oživenie brehov sa odporúča využiť domáce druhy stromov a krov
- nad brehovou čiarou nádrže nerealizovať žiadny výrub stromov

Pozdĺž brehov mimo intravilán obce navrhujeme ponechať obojstrannú územnú rezervu 10 m. V zastavanom území navrhujeme ponechať územnú rezervu 3 m.

10.4 Ochrana proti abrázii

Abráziu brehov vodnej nádrže spôsobuje vetrové vlnenie. Tieto účinky na návodný svah a brehy nádrže sa špecificky prejavujú v podmienkach vodnej nádrže (VN) Zemplínska šírava, vzhľadom na klimatické podmienky i veľkú rozľahlosť, morfológiu nádržného priestoru - bočná nádrž v rovinatom území.

Prevádzka vodného diela sa účinkami vetrového vlnenia musela zaoberať (30 rokov prevádzky) všetkými účinkami na svahy hrádzí, ako aj na brehy nádrže.

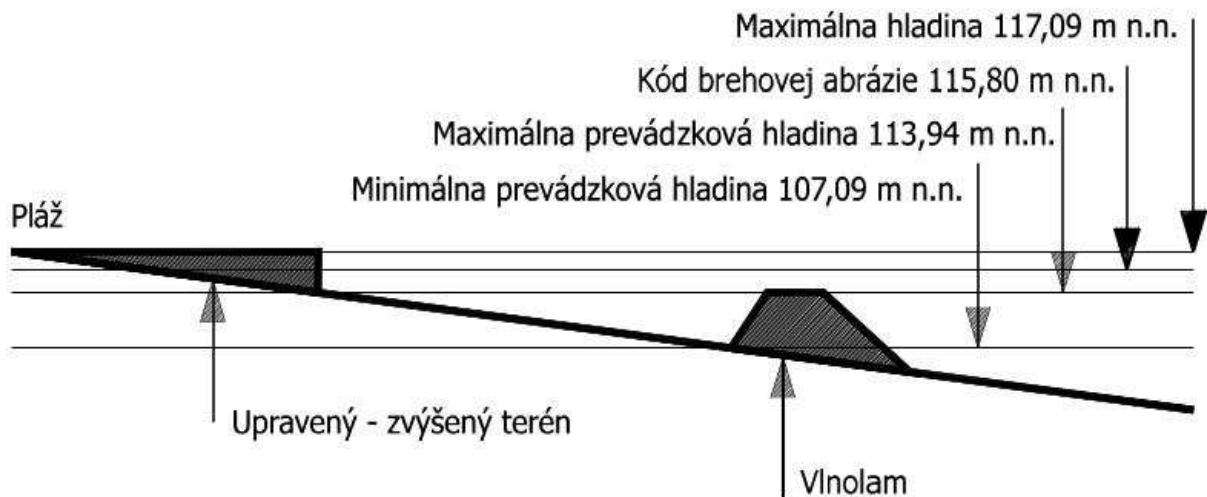
Poruchy opevnení návodného svahu účinkami vln si vyžadujú pravidelnú údržbu. Spôsobu opravy realizované na poškodených brehoch či svahoch hrádzí boli dosť neúčinné, a preto za účelom zistenia hlavných príčin abráznej činnosti bola vypracovaná štúdia vlnenia Prof. ing. Michalom Lukáčom CSc. „Vlnový režim a jeho účinky na svahy hrádzí a brehy vodnej nádrže Vihorlat“ (teraz Zemplínska šírava) v roku 1997.

Poškodenie svahov južného brehu je v úseku od začiatku juhovýchodnej hrádze po koniec juhozápadnej hrádze (Zalužice - Lúčky) v dĺžke 5,5 km (v tomto úseku sú do nádrže zaústené aj dva prítoky, pri obciach Zalužice a Lúčky). Hoci breh bol sanovaný kamenným záhozom, vplyvom vlnobitia bol svah erodovaný, podmývané brehy postupne odlivom odplavované smerom do nádrže.

Územie medzi Zalužicami a Lúčkami, bude v budúcnosti využívané aj pre cestovný ruch, preto opevnenie svahu navrhujeme nasledovne:

- v miestach, kde bude územie využívané pre cestovný ruch (CR) navrhujeme vybudovať oporný múr z lomového kameňa, s predsunutím pred abrázny breh 7 - 10 m. Výška oporného múru cca 1,0 m,
- v miestach, kde nebude CR navrhujeme kamenný zához s obráteným filtrom, t.j. zvrchu kamenný zához z lomového kameňa.

Pred strediská rekreácie a cestovného ruchu Zalužice a Lúčky navrhujeme do nádrže asi 50 - 100 m od brehov postaviť vlnolamy z lomového kameňa s prevýšením 1,0 m nad prevádzkovú hladinu, a to za účelom lomenia vln a tým zamedzenia abrázie brehov a ohrozenia bezpečnosti návštevníkov.

Pri výstavbe je potrebné dodržať zátopovú čiaru VN Zemplínska Šírava (117,09 m n.m.). Do tohoto územia neumiestňovať stavby s pevným základom, do tohto je možné umiestňovať iba rekreačné služby súvisiace s prevádzkou pláží a príslušných športových zariadení

11. NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBA KRAJINY, KOSTRA ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY

11.1 Ochrana prírody

Skúmaný priestor podľa geomorfologického členenia SR (Mazúr, Lukniš, 1990) je súčasťou alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty a Panónska panva, provinciou Východné Karpaty a Východopanónska panva. Orografický celok - rozhranie Východoslovenskej (podvihorlatskej) pahorkatiny a Východoslovenskej nížiny.

Vodná nádrž Zemplínska šírava bola vybudovaná v rámci vodohospodárskych úprav na Východoslovenskej nížine, ktorých cieľom bolo ochrániť rozsiahle poľnohospodárske územia pred povodňami. Vodná nádrž leží na úpätí pohoria Vihorlat severovýchodne od Michaloviec. Je vybudovaná v povodí Bodrogu na toku Čierna voda ako bočná nádrž Laborca. Nádrž sa rozprestiera na ploche 32,9 km² s celkovým objemom $V_c = 334,0$ mil. m³.

Vodná plocha sa rozprestiera na katastrálnych územiach obci Jovsa, Kusín, Hnojné, Klokočov, Kaluža, Vinné, Michalovce, Zalužice a Lúčky.

V širšom pobrežnom pásme Zemplínskej šíravy pozdĺž južných a západných brehov prevládajú poľnohospodárske kultúry. Lúky a pasienky s krovínami a ostrovčekmi lesných porastov vytvárajú viacmenej súvislý pás pozdĺž severných brehov a sú miestom, kde sa ešte zachovali aj ohrozené druhy rastlín, napr. na mokrých lúkach - kritický ohrozený vstavač riedkokvetý úhľadný.

V skúmanom území sa nachádza tieto chránené územia prírody:

- Chránený areál (CHA) Zemplínska šírava

Po právnych úpravách a zmenách v roku 1983 a 1994 bolo chránené územie účinnosťou zákona NR SR č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, znova prehlásené za chránené v súčasnosti v kategórii - chránený areál.

Chránený areál Zemplínska šírava sa nachádza v k.ú. obcí Jovsa, Kusín a Hnojné na ploche 622,49 ha, pričom rozloha ochranného pásma je 2037,75 ha, túto reprezentuje ostatná vodná plocha a územie rozprestierajúce sa severne od vodnej plochy so začiatkom pri katastrálnej hranici obce Klokočov a Kusín (sádky), odtiaľ po ceste v smere Kusín - Jovsa - Hnojné s pokračovaním na vybudovanú hrádzu.

V chránenom území platí štvrtý stupeň ochrany, v jeho vyhlásenom ochrannom pásme platí tretí stupeň ochrany.

Hlavným ochranárskym obmedzením v celej lokalite je úplné vylúčenie poľovného práva a vo vlastnom území CHA aj vylúčenie športového rybolovu, zákaz športovo rekreačných aktivít, vylúčenie výstavby rekreačných alebo iných objektov a pod.

- Chránené vtáčie územia Senné, ktoré zaberá južnú časť k.ú. obce Hažín.

V riešenom území sa okrem uvedených chránených území nachádzajú tieto genofondové plochy ktoré predstavujú lokality s výskytom chránených, ohrozených a vzácnych druhov bioty, prípadne ich celých spoločenstiev

Močiar pri Hnojnom, katastrálne územie Hnojné. Nachádza sa v tesnej blízkosti vedľa hrádze pri CHA Zemplínska šírava. Hniezdisko vodného a pri vode žijúceho vtáctva.

Agrocenózy pri obci Hnojné, katastrálne územie Hnojné. Územie sa nachádza juhovýchodne od chráneného areálu Zemplínska šírava. Je tvorené poľnohospodárskou krajinou s ojedinelým výskytom samostatnej alebo skupinovej krovitej a stromovej vegetácie.

11.2 Návrh na tvorbu krajiny

Súčasná krajinná štruktúra skúmaného územia je charakteristická, veľkým podielom vodných plôch, vysokým stupňom zornenia a nízkym stupňom ekologickej stability.

Súčasný krajinný obraz riešeného územia tvorí rovinatá poľnohospodárska krajina s panorámou Vihorlatu na severnom horizonte. Územie je popretkávané odvodňovacími kanálmi a regulovanými vodnými tokmi bez stromovej brehovej zelene. Cestná sieť, miestne a poľné cesty sú v niektorých úsekoch lemované líniovou stromovou zeleňou. Výraznou dominantou krajinného obrazu sú ochranné pásy líniovej zelene (topole), ktoré lemujú južný breh vodnej nádrže.

Na zabezpečenie ekologickej stability, zvýšenia biodiverzity a krajinného obrazu riešeného územia sa navrhujú tieto opatrenia:

V častiach katastrálnych území s vysokým stupňom zornenia vytvárať podmienky pre rozčlenenie krajiny postupnou výsadbou zelene okolo poľných ciest, potokov, odvodňovacích kanálov a na hraniciach jednotlivých blokov. V maximálnej miere zachovať súčasný stav vodných tokov vrátane brehovej vegetácie. Revitalizovať ochrannú zeleň na južnom brehu vodnej nádrže ako aj nevyužívané a opustené staré korytá vodných tokov (Starý poruský potok, resp. Porubský potok).

Riešiť začlenenie diaľnice D 1 do krajiny výsadbou zelene a elimináciu jej nepriaznivých vplyvov na ekologickú stabilitu a celkový obraz krajiny.

V jednotlivých sídlach riešiť zachovanie, revitalizáciu a udržiavanie verejnej zelene a jej rozšírenie plošne aj druhovo. Riešiť zvýšenie podielu drevinovej vegetácie vo verejných a tiež vo vyhradených (súkromných) priestoroch.

Obnoviť, resp. vysadiť novú izolačnú zeleň okolo a vo výrobných areáloch, okolo športových areálov a poľnohospodárskych dvorov, použiť pritom dreviny stanovištné vhodné - jaseň, jelša, dub, hrab, vrbá.

Vylúčiť znečisťovanie najmä k obciam priľahlých území domovými odpadmi a sanovať bývalé skládky tuhého komunálneho odpadu (Zalužice, Lúčky a Hnojné).

Zamedziť výrubu rozptýlenej zelene a stromov rastúcich mimo lesa a výrubu pôvodných brehových porastov okolo vodných tokov.

Za účelom zvýšenia biodiverzity riešeného územia vysadiť stromovú zeleň (remízky) všade tam, kde to dovoľujú prírodné a majetkové pomery.

Vylúčiť rozorávanie lúk a pasienkov až k brehovej čiare vodných tokov.

Nutnú reguláciu vodných tokov realizovať ekologicky prijateľnou formou.

Pri revitalizácii krajiny a dopĺňaní zelene a pobrežnej vegetácie požiť pôvodné druhy drevín.

11.3 Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES)

Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES)

Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) okresu Michalovce bol vypracovaný v roku 1994 SAŽP- pobočkou Košice. Proces tvorby RÚSES nadväzoval na schválený Generel nadregionálneho ÚSES SR (uzn. vlády SR č. 319/1992). RÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov na danom území.

Do RÚSES spadajú všetky segmenty s nadregionálnym a regionálnym významom. Nadregionálne biocentrá a nadregionálne biokoridory boli prebrané z Generelu nadregionálneho ÚSES SR. Územný systém ekologickej stability tvoria biocentrá a biokoridory. V riešenom území sa nachádzajú tieto prvky ÚSES:

- Biocentrá
  - Nadregionálne biocentrum: BC-NR Senné rybníky, k. ú. Hažín, Senné, Blatné Remety, Blatná Polianka, lňačovce.
  - Regionálne biocentrum: BC-R Zemplínska šírava, č. 11, k.ú. Jovsa, Kusín, Hnojné a Lúčky.
  - Regionálne biocentrum: BC - R Karná, č. 10, k.ú. Jovsa, Poruba pod Vihorlatom a Úbrež
- Biokoridory
  - Nadregionálny biokoridor: BK-NR Čierna Voda, č. 2.
  - Regionálne biokoridory riešeným územím neprechádzajú.

Miestny územný systém ekologickej stability

Miestny územný systém pre jednotlivé k.ú. dotknutých obcí nebol dosiaľ vypracovaný. V návrhu riešenia územného plánu sa navrhuje zriadenie týchto miestnych hydrických biokoridorov:

- Čečehovský kanál v úseku od výpustného kanála po začiatok prekrytého úseku
- Hažínsky kanál v úseku od Lúčok po k.ú. lňačovce.

Klasifikácia územia podľa koeficientu ekologickej stability

Klasifikácia riešeného územia podľa podporujúco-ochranných faktorov a podľa faktorov znižujúcich ekologickú stabilitu je uvádzaná v hodnotách pre jednotlivé, k.ú. nasledovne:

Zálužice	1,80
Hažín.....	1,19
Lúčky	2,45
Závadka	0,99
Hnojné	2,14

Ekologická stabilita riešeného územia podľa uvedených koeficientov ekologickej stability je stredne vysoká

- III. stupeň je zväčša reprezentovaný antropicky podmienenou vegetáciou s prírodnými prvkami a TTP, izolačnou zeleňou v okolí vodnej plochy Zemplínskej šíravy, líniovými spoločenstvami brehových porastov Porubského potoka.

- IV. stupeň ekologickej stability je na riešenom území reprezentovaný antropický podmienenou vegetáciou synantropného charakteru a veľkoplošné poľnohospodárke monokultúry s malou biodiverzitou najmä v najjužnejšej časti riešeného územia.

- V. stupeň (veľmi malá ekologická stabilita) je reprezentovaný plochami s devastovanou vegetáciou, technickými dielami, zastavanými plochami obytnými, dopravnými plochami a umelo vybudovanou vodnou plochou Zemplínskej šíravy.

12. NÁVRH DOPRAVY A DOPRAVNÉHO ZARIADENIA

12.1 Návrh základného dopravného systému mikroregiónu

Vymedzené územie "Združenie obcí mikroregiónu Šírava - Juh" je určené katastrálnym územím obcí Veľké a Malé Zalužice, Hažín, Lúčky, Závadka a Hnojné sú dopravne napojené osovou dopravnou komunikáciou I. triedy č. 50 Michalovce – Sobrance – št. hranica s Ukrajinou. Na tejto ceste v uvedenom úseku priamo ležia okrem Hažína a Hnojného všetky uvedené obce mikroregiónu s plným negatívnym dopadom vplyvu priebežnej dopravy na ich životné prostredie. Je to predovšetkým negatívny vplyv hluku, otrasov a nehodovosti, ako aj nepriaznivé pozdĺžne fyzické rozdelenie kompaktného územia obcí s výrazným obmedzením peších chodcov.

Na cestu I/50 sa napája cesta III/050 234 smer Hažín a cesta III/050 224 smer Veľké Revišťa, Hnojné, Jovsa. V juhozápadnej časti riešeného územia prechádza cesta III/555 1 Čečehov – Jastrabie pri Michalovciach. Riešeným územím prebieha navrhovaná trasa diaľnice D1 (Pozdišovce – št. hranica SR/UA).

Priebeh vývoja nárastu dopravnej zaťaženia hlavných ciest v danom území je známy z vykonaných celoštátnych profilových sčítaní dopravy ako celoročný priemer 24 hodín v rokoch 1990, 1995 a v r. 2000 na týchto úsekoch:

Dopravné zaťaženie v počte voz./deň v roku

Cesta č. úsek	1990			1995			2000		
	celkom	z toho podiel		celkom	z toho podiel		celkom	z toho podiel	
	voz./deň	NA voz/deň	NA v %	voz./deň	NA voz/deň	NA v %	voz./deň	NA voz/deň	NA v %
I/50 križ.II/555 až odb.III/050234 Hažín	4.525	1.996	42,8	5.058	1.167	23,1	4.999	838	16,8
I/50 odb. III/050234 Hažín až križ.III/050224 Hnojné	3.464	1.477	42,6	4.022	956	23,8	4.447	906	20,4
I/50 križ.III/050224 Hnojné až križ.III/050225 Úbrež	3.131	1.437	45,9	4.903	1.706	34,8	3.952	792	20,0
III/050224 križ.I/50 - križ.II/582 Jovsa	412	159	38,6	318	76	23,9	343	48	14,0
križ.I/50 - Vyšné Remety	365	158	43,3	599	160	26,7	526	125	23,8

Z uvedeného vyplýva, že v uplynulom období na hlavnom ťahu cesty I/50 nadregionálna osobná doprava mierne stúpala a ťažká nákladná doprava klesala alebo stagnovala. Podobný trend je aj na vedľajších cestách, kde stagnácia dopravnej zaťaženia za uplynulé 10-ročné obdobie je spôsobená útlmom hospodárskej činnosti v tomto regióne.

Hlavné dopravné problémy v cestnej sieti miestnych komunikácií (MK) obcí sú ich kvalita, vyžaduje sa ich postupná prestavba s odvodnením a vybavením pešími chodníkmi.

12.2 Funkčné členenie a kategória ciest

V riešení územného plánu sa rešpektuje trasa diaľnice D1 podľa podkladu SSC a jej výhľadové šírkové usporiadanie v kategórii D 26,5/120 a rešpektuje sa stavebný uzáver vydaný v roku 1999 pod číslom 99/07464/ŽP.

Cesta I/50 v širšom meradle tvorí súčasť trasy hlavnej medzinárodnej Európskej cesty E 50 vo východo - západnom dopravnom smere na území SR. Cesta okrem miestnej regionálnej funkcie má aj nadregionálny a medzinárodný dopravný význam.

Cesta I/50 v riešenom území navrhujeme vybudovať v šírkovom usporiadaní:

- mimo zastavané územie v kategórii C 11,5/80
- v zastavanom území v kategórii MZ 14/60, resp. MZ 9/60 a vo funkčnej triede B1

Cesta III/050234 Hažín a cesta III/050224 Veľké Revištie, Hnojné, Jovsa sú navrhované vybudovať v šírkovom usporiadaní :

- mimo zastavané územie v kategórii C 7,5/70
- v zastavanom území v kategórii MZ 8/50, resp. MOK 7,5/40 vo funkčnej triede B2

Priečne usporiadanie ciest III. tr. z hľadiska ich súčasnej i výhľadovo očakávanej zaťaženia a funkcie bude vyhovovať aj v budúcnosti (v návrhovom období).

Prístupové komunikácie navrhujeme vybudovať vo funkčnej triede C3, kategórie MO 6/30 a MOK 5/30. Sú navrhované mestskou úpravou t.j. olemovanie konštrukcie betónovými obrubníkmi. Všetky komunikácie a vjazdy sú so živičným povrchom.

V obci Hnojne je navrhovaná nová prístupová komunikácia ku farme „Stabil – EX, s.r.o. poza parcelu č. 98 a 99 až ku vstupnej bráne. Navrhovaná komunikácia je vo funkčnej triede C3 MOK 5/30 so živičným povrchom. Ďalej sa navrhuje, z dôvodu priameho a skráteného prepojenia, predĺženie miestnej obslužnej komunikácie vedúcej k miestnemu cintorínu až do susednej obce Fekišovce

Navrhované rekreačné strediská na južnom brehu budú sprístupnené osobitnými prístupovými komunikáciami a niekde sa využijú aj obecné a účelové komunikácie. Navrhované cesty majú obslužný a spojovací dopravný význam, zabezpečujú prevážne prístup a majú nízke dopravné zaťaženie, preto navrhujeme uvažovať šírkové usporiadanie v kat. C 7,5/60.

Rozvojové zámery rezortu dopravy v zmysle "Konceptie rozvoja dopravy SR" schválený vládou SR v r. 1993 sa v koridore cesty I/50 plánuje trasa diaľnice D1, ktorá výhľadovo prevezme všetky dopravné funkcie nadregionálneho a medzinárodného významu. V súčasnom období je stav príprav tejto dopravnej investície na úseku:

- Pozdišovce - štátna hranica SR/UA v štádiu spracovania projektu pre územné rozhodnutie (odsúhlasené pre ÚR č. 99/07464/ŽP zo dňa 27.8.1999).

V zmysle uvedeného projektu pre ÚR majú sa realizovať základné kategórie :

- diaľnica D1: D-26,5/120

Podľa t.č. známych prognózných vstupov sa pre obdobie do rokov 2020 jednoznačne nepreukazuje potreba vybudovať diaľnicu D1 na úseku Michalovce - Sobrance - št. hranica SR/UA v plnom plánovanom priečnom profile D-26,5. Pokiaľ medzičasom nenastanú výrazné zmeny v hospodársko-dopravných nadregionálnych a medzinárodných vzťahoch, do roku 2030 bude postačovať polovičný profil diaľnice pri súčasnej potrebe homogenizácie cesty I/50 v existujúcej trase v kategórii C-11,5/80.

12.3 Konceptia hlavných peších systémov a cyklistických trás

Obce Zálužice, Hažín, Lúčky a Zavadka majú vybudované obojstranné pešie komunikácie pozdĺž hlavných komunikácií (I/50 a III/050234).

Obojstranné chodníky sú vybudované v šírke 1,5 až 1,8 m. Chodníky sú oddelené od cesty zeleným pásom šírky 2 m.

V obci Hnojné pešie komunikácie absentujú.

Pred objektmi občianskej vybavenosti (potravín, kostola, pohostinstva a pod.) sú väčšie rozptylové plochy. Povrch chodníkov je živičný.

Návrh

Pre pešiu dopravu navrhujeme okrem jestvujúcich peších chodníkov vybudovať chodník v obci Hnojné pozdĺž cesty III/050224 a chodník pozdĺž brehu vodnej nádrže, ktorý bude zároveň sprístupňovať navrhované rekreačné strediská lokalizované na južnom brehu vodnej nádrže.

Chodník pozdĺž brehu vodnej nádrže navrhujeme zároveň ako cyklistický chodník, ktorý bude súčasťou cyklistického okruhu okolo Zemplínskej šíravy.

Cyklistický chodník je navrhovaný pozdĺž vodnej nádrže v šírke 3m na kóte 118,0 m n.m. mimo hrádze. V úseku kat. územia Hnojné, Lúčky a Zálužice kde je hrádza navrhujeme využiť korunu hrádze. Z obce Hažín je navrhovaná cyklotrasa pozdĺž miestnej komunikácie s pokračovaním po ľavej strane cesty III/050 234 s napojením na trasu na kótu 118,0 m n.m.

Prepojenie cyklotrasy s rekreačným strediskom Biela hora je navrhované cez novovytvorenú lávku cez výpustný „Zalužický kanál“ vo vzdialenosti 300 m od hlavného výpustu z vodnej nádrže.

12.4 Kapacita plôch pre parkoviská

Pre obyvateľov a pre objekty občianskeho vybavenia sú navrhnuté odstavné a parkovacie plochy podľa STN 73 61 10, pre stupeň motorizácie 1 : 3,5 a pre pomer dĺžky dopravnej práce individuálnej dopravy k automobilovej doprave 25 :75, pre veľkosť sídelného útvaru do 20 000 obyvateľov a pre obytnú zónu miestneho významu. Výsledný redukčný koeficient $k = 0,24$.

Odstavné státi obytných súborov vzhľadom na charakter zástavby rodinnými domami sa zabezpečia výstavbou parkovacích plôch a garáží na vlastnom pozemku.

Parkoviská navrhujeme vybudovať pri týchto zariadeniach občianskej vybavenosti (podľa STN 73 6110):

Obec	Vybavenosť	Potrebný počet státi	návrh
Zalužice	- obecný úrad, pošta, pohostinstvo, potraviny - motel - čerpacia stanica - základná škola - materská škola - kultúrny dom - dom smútku, cintorín / t. času vo výstavbe/ - ihrisko - rekreačné stredisko: = pre osobné autá = autobusy	3 5 15 3 1 4 5	5 5 15 3 1 4 10 10+1 100 5
Hažín	- obecný úrad - kultúrny dom - potraviny + hostinec - materská škola - kostol - dom smútku, cintorín / t. času vo výstavbe/ - ihrisko	2 5 8 1 0	2 10 8 1 20
Lúčky	- obecný úrad, kultúrny dom ubytovanie - potraviny + hostinec - kostol - dom smútku, cintorín - ihrisko - rekreačné stredisko: = pre osobné autá = autobusy	5 12 3 4 7 5	5 12 3 4 7 10+1 290 10
Závadka	- obecný úrad, kultúrny dom - potraviny + hostinec - materská škola - kostol - dom smútku, cintorín / t. času vo výstavbe/	8 3 1 1	8 3 4 3 5
Hnojné	- obecný úrad, pošta - býv. základná škola (navrhovaný kultúrny dom) - potraviny + hostinec - kostol - dom smútku (navrhovaný) - cintorín - ihrisko (navrhované)	2 2 3 4 5	5 10 3 7 5 10+1
spolu		117	598

Poznámka: parkovacie kapacity pre rekreačné strediská boli stanovené za predpokladu priemernej obsadenosti OA 3,3 osôb, BUS = 40 osôb, denná využitelnosť parkovacieho miesta k = 1,2

Pri zmene funkcie bývania v rodinných domoch na druh podnikateľskej aktivity, ktorá má nároky na statickú dopravu, je potrebné parkovacie plochy pre tieto objekty umiestniť na vlastnom pozemku.

12.5 Konceptia vodnej dopravy

Pre rozšírenie ponuky rekreačných aktivít navrhujeme v časti Lúčky prístavacie mólo pre lodnú dopravu. Toto mólo bude súčasťou vyhlídkovej okružnej lodnej dopravy medzi rekreačnými strediskami severnej časti a južnej časti Zemplínskej šíravy.

12.6 Systém hromadnej dopravy a napojenie riešeného územia na tento systém

Na verejnú autobusovú osobnú dopravu je územie mikroregiónu združených obcí Zemplínska šírava - Juh napojené cez hlavnú dopravnú os: cestu I/50, v ktorej trase ležia na hlavnom dopravnom smere Michalovce - Sobrance tieto obce: Veľké a Malé Zalužice, Lúčky a Závadka. Tieto obce v období rokov 1995 - 1998 boli obsluhované celkovo 12-timi prímestskými a 3-mi diaľkovými linkami SAD s celkovým počtom 66 párových spojov za deň. Obce ležiace mimo hlavný dopravný ťah, t.j. obec Hažín obsluhujú 2 autobusové linky s 15-timi párami spojov za deň a obec Hnojné jedna linka so 6-timi párovými spojmi v pracovný deň.

V súčasnosti je ponuka na osobnú prepravu SAD o cca 20 % nižšia v počte denných spojov, pričom pokrytie potrieb prepravných nárokov je vecou spoločenskej objednávky príslušných orgánov. Problémom obcí je ďalej výstavba a údržba dopravných zariadení pre prímestskú autobusovú dopravu, t.j. zastávok, nástupíšť, čakacích prístreškov, zriaďovanie otočiek či odstavných parkovísk pre autobusy (napr. v obci Hažín) a podobne.

V čase turistickej sezóny budú autobusové linky posilnené sezónnymi spojmi.

13. VEREJNÉ TECHNICKÉ VYBAVENIE

13.1 Vodné hospodárstvo

13.1.1 Vodné toky a nádrže

Z hydrologického hľadiska patrí riešené územie do povodia Bodrogu. Územie mikroregiónu je odvodňované potokmi a kanálmi, ktoré ústia do riek Uh a Laborec, resp. cez Latoricu do rieky Bodrog. Významnejšia je Čierna Voda, ktorá začína pri prepadovej hrane a vypusti vo východnej nádrži a odvádza prepádové a vypúšťané vody v prípade preplnenia nádrže, a to Porubským potokom a Čečehovským kanálom. Tieto toky ústia do rieky Uh a ďalej cez Laborec a Latoricu do rieky Bodrog.

Významnejšia je Čierna voda, ktorá odvádza povrchové zrážkové vody z územia troch obcí - Hnojného, Závadky a východnej časti Lúčok. Tok začína pri prepade na východnej hrádzi nádrže Zemplínska šírava a odvádza aj prepádové vody v prípade preplnenia nádrže. Čierna Voda odvádza aj povrchové zrážkové vody z intravilánu troch obcí : Hnojného, Závadky a z východnej polovice Lúčok.

Čierna voda je recipientom vyčistených odpadových vôd z ČOV v Hažíne. Je najvodnatejšia v jarnom období. V letnom období voda z kanála takmer neodteká pre minimálny sklon koryta.

Porubský potok priteká kľukatými meandrami z podnožia Vihorlatu k Hnojnému a križujúc obec pri Starom mlyne obteká ju na západnej hranici katastra smerom k Závadke. Pri Závadke priberá povrchové vody z dažďovej kanalizácie obce a pod Závadkou sa vlieva do Čiernej vody.

Zalužický Chotárny potok vzniká v "chotári" Malých a Veľkých Zalužíc a odvodňuje príľahlé svahy obce.

Čečehovský kanál vzniká pri Veľkých Zalužiciach a odvádza zrážkové vody z tejto časti obce. V kanálu sa stále zdržuje voda a len pomaly odteká pre minimálny sklon koryta.

Všetky uvedené toky sú málo vodnaté, pretože vznikajú na riešenom území a slúžia len na odvedenie zrážkových vôd z pomerne malého povodia.

Obec Lúčky má dažďovú kanalizáciu vyústenú do nádrže Zemplínska šírava.

V obci Hažín sa nenachádza žiadny miestny potok. Dažďové vody sú odvádzané priekopami, ktoré sú zaústené do odvodňovacích kanálov mimo zastavané územie. Všetky kanály a odpady sú upravené zatrávením a sú v minimálnom spáde. Priekopy pri cestách sú čiastočne upravené, miestami zanesené. V celom intraviláne obce je vybudované drenážne zariadenie, ktoré je v správe príslušného poľnohospodárskeho podniku.

13.1.2 Zásobovanie pitnou vodou

V obciach mikroregiónu : Zálužice, Hažín, Lúčky, Závadka a Hojné doteraz nie je vybudovaný verejný vodovod. Pre zásobovanie obcí a rekreačných zariadení mikroregiónu pitnou vodou bude slúžiť hlavné prívodné potrubie DN 530 mm vodovodu Vihorlat – Popričný – Michalovce. Potrubie vychádza z vodojemu V = 2500 m³ v Porube pod Vihorlatom s kótou dna 212,0 m n.m. Napojenie obcí bude priamo z potrubia DN 530 krátkymi odbočkami, nakoľko hlavné potrubie je v bezprostrednej blízkosti obcí.

Výpočet potreby vody :

Výpočet bol vykonaný podľa Úpravy MP – SR č. 477/99-810 z 29.2.2000. Špecifická potreba vody pre novonavrhované vodovody bola stanovená nasledovne :

- pre obce do 1000 obyv. 165 l/osobu/deň
- pre obce nad 1000 obyv. 175 l/osobu/deň

V navrhovanej špecifickej potrebe vody bola uvažovaná vlastná spotreba na obyvateľa, predpokladané straty a občianska vybavenosť.

Okrem potrieb obyvateľstva bola vypočítaná potreba vody pre hospodárske zvieratá : HD – hovädzí dobytok, Oš – ošípané, H – hydina.

Dennú nerovnomernosť odberu vody vyjadrujú koeficienty :

k1 = 2	pre obce do 1000 obyvateľov
k2 = 1,6	pre obce 1000 – 5000 obyvateľov
k3 = 1,4	pre obce 5000 - 20000 obyvateľov a návštevníkov
k4 = 1,3	pre celý SKV zásobujúci nad 20 000 obyvateľov a návštevníkov

Potreba vody pre obce

▪ Zalužice

Počet obyvateľov 1221.

$$1221 \times 175 = 214\,000 \text{ l/d} = 2,5 \text{ l/s} = Q_p$$

Poľnohospodárstvo

$$\text{Oš } 200 \text{ ks} \cdot 20 = 4000 \text{ l/d}$$

$$\text{H } 1000 \text{ ks} \cdot 0,35 = 350 \text{ l/d}$$

$$\text{súčet } 4\,350 \text{ l/d} = 0,05 \text{ l/s} = Q_p$$

$$\text{Spolu } Q_p = 2,58 \text{ l/s}$$

$$Q_{\text{max.d}} = Q_p \cdot k_2 = 2,58 \cdot 1,6 = 4,10 \text{ l/s}$$

▪ Hažín

Počet obyvateľov 567.

$$567 \times 165 = 93\,750 \text{ l/d} = 1,10 \text{ l/s} = Q_p$$

Poľnohospodárstvo

$$\text{Oš } 100 \text{ ks} \cdot 20 = 2000 \text{ l/d} = 0,02 \text{ l/s} = Q_p$$

$$\text{Spolu } Q_p = 1,12 \text{ l/s}$$

$$Q_{\text{max.d}} = Q_p \cdot k_1 = 1,12 \cdot 2 = 2,24 \text{ l/s}$$

▪ Lúčky

Počet obyvateľov 568.

$$568 \times 165 = 93\,750 \text{ l/d} = 1,10 \text{ l/s} = Q_p$$

Poľnohospodárstvo

$$\text{Oš } 250 \text{ ks} \cdot 20 = 5000 \text{ l/d} = 0,05 \text{ l/s} = Q_p$$

$$\text{Spolu } Q_p = 1,15 \text{ l/s}$$

$$Q_{\text{max.d}} = Q_p \cdot k_1 = 1,15 \cdot 2 = 2,30 \text{ l/s}$$

▪ Závadka

Počet obyvateľov 482.

$$482 \times 165 = 79\,500 \text{ l/d} = 0,93 \text{ l/s} = Q_p$$

Poľnohospodárstvo

$$\text{HD } 240 \text{ ks} \cdot 60 = 14\,400 \text{ l/d} = Q_p$$

$$\text{Oš } 150 \text{ ks} \cdot 20 = 3000 \text{ l/d} = Q_p$$

$$\text{H } 5000 \text{ ks} \cdot 0,35 = 1750 \text{ l/d} = Q_p$$

$$\text{Spolu} = 19\,150 \text{ l/d} = 0,22 \text{ l/s}$$

$$\text{Spolu } Q_p = 1,15 \text{ l/s}$$

$$Q_{\text{max.d}} = Q_p \cdot k_1 = 1,15 \cdot 2 = 2,30 \text{ l/s}$$

▪ Hnojné

Počet obyvateľov 254.

$$254 \times 165 = 42\,000 \text{ l/d} = 0,49 \text{ l/s} = Q_p$$

Poľnohospodárstvo

$$H \quad 4000 \text{ ks} \cdot 0,35 = 1400 \text{ l/d} = 0,016 \text{ l/s} = Q_p$$

$$\text{Spolu } Q_p = 0,51 \text{ l/s}$$

$$Q_{\max,d} = Q_p \cdot k_1 = 0,51 \cdot 2 = 1,02 \text{ l/s}$$

Celková $Q_p = 2,58 + 1,12 + 1,15 + 1,15 + 0,54 = 6,51 \text{ l/s}$

Potreba vody pre cestovný ruch a rekreáciu – CR

Jednotkou pre výpočet potreby vody je lôžko v týchto zariadeniach : H – hotely, U – ubytovne, M – motely. Ďalej sa pre výpočet uvažovalo s jednodennou návštevnosťou (P –pasant) a pre rodinné chaty RCH) sa uvažuje so 100 % napojenosťou.

▪ Zalužice

$$H \quad 200 \cdot 1000 = 200\,000 \text{ l/d}$$

$$290 \cdot 500 = 145\,000 \text{ l/d}$$

$$U \quad 900 \cdot 150 = 135\,000 \text{ l/d}$$

$$M \quad 200 \cdot 220 = 44\,000 \text{ l/d}$$

$$\text{CR spolu} \quad 1\,590 \quad 524\,200 \text{ l/d} = 6,07 \text{ l/s} = Q_p$$

$$\text{RCH} \quad 100 \cdot 100 = 10\,000 \text{ l/d}$$

$$P \quad 1\,270 \cdot 80 = 101\,500 \text{ l/d}$$

$$\text{Spolu} \quad 121\,500 \text{ l/d} = 1,40 \text{ l/s} = Q_p$$

$$Q_p \text{ spolu} = 7,47 \text{ l/s}$$

$$Q_{\max,d} = Q_p \cdot k_1 = 7,47 \cdot 1,6 = 10,85 \text{ l/s}$$

▪ Lúčky

$$H \quad 400 \cdot 1000 = 400\,000 \text{ l/d}$$

$$500 \cdot 500 = 250\,000 \text{ l/d}$$

$$U \quad 1900 \cdot 150 = 285\,000 \text{ l/d}$$

$$M \quad 540 \cdot 220 = 118\,000 \text{ l/d}$$

$$\text{CR spolu} \quad 3\,340 \quad 1\,053\,400 \text{ l/d} = 12,18 \text{ l/s} = Q_p$$

$$\text{RCH} \quad 185 \cdot 100 \cdot 100 = 18\,500 \text{ l/d}$$

$$P \quad 1000 \cdot 80 = 80\,000 \text{ l/d}$$

$$\text{Spolu} \quad 98\,500 \text{ l/d} = 1,14 \text{ l/s} = Q_p$$

$$Q_p \text{ spolu} = 13,32 \text{ l/s}$$

$$Q_{\max,d} = Q_p \cdot k_3 = 13,32 \cdot 1,4 = 18,60 \text{ l/s}$$

Celková $Q_p = 7,47 + 13,32 = 20,79 \text{ l/s}$
--

Výpočet akumulácie

Priemerná potreba obcí 6,51 l/s

Priemerná potreba CR + R 20,79 l/s

Q_p spolu = 27,10 l/s

$Q_{\max.d} = Q_p \cdot k_4 = 27,10 \cdot 1,3 = 35,3 \text{ l/s} = 3\,040,0 \text{ m}^3/\text{d}$

Prípustný najmenší objem akumulácie podľa STN má byť min. 60% maximálnej dennej spotreby :

$V = 3\,040,0 \cdot 0,6 = 1\,824,0 \text{ m}^3$

Porebný objem 1 824,0 m³ zabezpečí jestvujúci vodojem s obsahom $V = 2\,500 \text{ m}^3$ v Porube pod Vihorlatom.

Tlakové pomery

Určujúcim tlakom je výšková poloha vodojemu $V = 2500 \text{ m}^3$ s kótou dna 212,0 m n.m. vo vzťahu k územia regiónu s najnižšou kótou 104,0 m n.m. Rozdiel 108,0 m vodného stĺpca prekračuje normou určených 60,0 m v.s. Z tohto dôvodu bude nutná redukcia prevádzkového tlaku osadením redukčných ventilov na pripojovanom potrubí k jednotlivým obciam.

Návrh situačného riešenia pripojenia obcí na potrubie skupinového vodovodu je vyznačený na výkrese infraštruktúry. Navrhnuté je miesto odbočenia, miesto meracej a regulačnej šachty a trasa hlavného zásobovacieho potrubia obce.

13.1.3 Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Odkanalizovanie južnej časti je riešené ako skupinová kanalizácia s postupným prečerpávaním. Na túto oblasť už bola spracovaná štúdia, ktorá predpokladá odkanalizovanie obcí postupne od Hnojného, cez Závadku, Lúčky, Zalužice so zaústením do ČOV Michalovce. Malá sklonitosť terénu riešeného územia predurčuje technicky, prevádzkovo i finančne náročné riešenie odkanalizovania predmetného územia skupinovú kanalizáciou.

Kóta terénu na začiatku kanalizácie pri obci Hojné 106 m n.m. a vyššia poloha terénu 110 m n.m. pri obci Zalužice na konci kanalizácie ako aj celková predpokladaná dĺžka 13 km budú vyžadovať viacnásobné prečerpávanie a dlhé úseky duplicitného výtlačového potrubia.

V riešenom území má vybudovanú verejnú kanalizáciu len obec Hažín, a to celoobecnú jednotnú spolu s mechanicko - biologickou čistiacou stanicou odpadových vôd (MB - ČOV), s vyústením do toku Čierna voda. Vo výhlade sa počíta s jej napojením na skupinovú kanalizáciu.

▪ Zalužice

Obec Zalužice má vyprojektovaný projekt delenej kanalizácie na splaškové vody s čerpacími stanicami v miestach minimálnych spádov. Kanalizácia je v súčasnosti vo výstavbe. Vybudovaný je hlavný zberač odvádzajúci splaškové vody do mestskej kanalizácie vo Vrbovci a cez ňu do MB - ČOV Michalovce V priebehu realizácie sa javí umiestnenie čerpacích staníc vrátane sklonu a trasy príslušného potrubia ako problematické.

Navrhujeme alternatívne riešenie vyznačené na situačnom výkrese kanalizácie. Návrh lepšie využíva spádové pomery terénu a skrakuje dĺžku kanalizačného potrubia.

Dažďové vody sú odvádzané z územia obce priekopami s dostatočnou sklonitosťou do Chotárneho potoka a Čečehovského kanála.

▪ Hažín

Obec má vybudovanú celoobecnú jednotnú splaškovú kanalizáciu od r. 1988 (v prevádzke od 1995). Odkanalizovanie obce je do vlastnej MB ČOV, ktorá je umiestnená v južnej časti zastavaného územia. Vyústenie ČOV je výtlačným potrubím DN110 do toku Čierna voda. Miestna kanalizácia je vybudovaná z rúr DN 300 – 600mm uložená v ceste tr. III a v miestnych komunikáciách. Spádové pomery sú priemerne 6 – 10‰.

Mechanicko biologická ČOV je dimenzovaná na 1000 obyv. Skutočný počet prípojok 106 a počtom pripojených 364 obyv. predstavuje z celkového počtu 419 obyv. a 125 domov 87% napojenie na kanalizačnú sieť.

Kapacita ČOV	Projekt	Skutočnosť
$Q_d =$	172,8 m ³ /d	51,8 m ³ /d
$Q_m =$	7,2 m ³ /hod	2,2 m ³ /hod
	2,0 l/s	0,6 l/s
účinnosť na BSK :	projektovaná 80-95%,	skutočná 82,5%

Dažďové vody z územia obce sú odvedené ryhami, cestnými priekopami, do odvodňovacích kanálov.

▪ Lúčky, Závadka, Hnojné

Splašková kanalizácia v týchto obciach nie je vybudovaná. Nová a novšia zástavba je vybavená žumpami. Vodotesnosť žúmp je problematická. Ich obsah sa periodicky vyváža do michalovskej ČOV.

Riešenie odkanalizovania podľa pôvodnej štúdie celej oblasti Zemplínskej Šíravy je navrhnuté skupinovou kanalizáciou vedenou pozdĺž južného pobrežia vodnej nádrže so 6-násobným prečerpávaním.

Po preverení spádových pomerov na území obcí navrhujeme úpravy na pôvodne predpokladanej trase, ktoré znížia počet čerpacích staníc na 3.

Navrhovaná dimenzia potrubia skupinovej kanalizácie PVC 300-600 mm na odvedenie vyhodnotených množstiev odpadových vôd od obyvateľstva i cestovného ruchu z územia miniregiónu postačuje s rezervou.

Miestna kanalizačná sieť v jednotlivých obciach bude budovaná na odvedenie splaškov z domácností bez odpadových vôd z poľnohospodárstva. Dimenzia potrubia PVC 300 postačí na odvedenie vyššie vyhodnotených množstiev splaškov do hlavnej stoky skupinovej kanalizácie.

Navrhovaná kanalizácia ako aj kanalizačná sieť jednotlivých obcí a rekreačných lokalít je vyznačená vo výkrese riešenia infraštruktúry.

Množstvo odpadových vôd :

Obec	Obyvateľstvo		Cestovný ruch	
	počet	množstvo vody	počet	množstvo vody
Zalužice	1 221	4,10 l/s	1 590	10,85 l/s
Hažín	567	2,24 l/s	-	-
Lúčky	568	2,30 l/s	3 340	18,60 l/s
Závadka	482	2,30 l/s	-	-
Hnojné	254	1,02 l/s	-	-
SPOLU	3 092	11,96 l/s	4 930	29,65 l/s

Dažďové vody v obci Lúčky stekajú cestnými priekopami do stredu obce na hlavnej ceste a odtiaľ sú odvedené potrubím DN 600 do vodnej nádrže. V obci Závadka sú dažďové vody sú odvádzané dažďovou kanalizáciou vybudovanou obojstranne pozdĺž cesty I/50 a vyústenou do Porubského potoka (Myslín), tečúceho západne od obce. V obci Hnojné sa dažďové vody sústreďujú v strede obce v pricestných rigoloch a pre minimálnu sklonitosť sa v nich aj zdržujú, alebo potečú pod záhrady a do priehlbne pod ihriskom pri Obecnom úrade.

Navrhuje sa realizovať opatrenia na odstránenie plávajúcich a unášaných väčších častíc z povrchového odtoku (cestné rigoly) pred odvedením do recipienta.

13.2 Zásobovanie energiami

13.2.1 Zásobovanie elektrickou energiou

Celá južná strana Zemplínskej šíravy je zásobená z 22 KV vonkajších vedení č.216, 528 a 515. Distribúciu elektrickej energie zabezpečujú transformovne 22/0,4 KV pripojené vzdušnými 22 KV prípojkami na uvedené vedenia.

Rozvod v jednotlivých obciach je zabezpečený z distribučných trafostaníc, ktoré sú vyznačené v grafickej časti ÚPN a v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka distribučných trafostaníc

Obec	Označenie TS	Umiestnenie TS	Výkon traťa (súčasný)	Vlastník
Zalužice	TS 1/304	V centre obce (OcÚ)	250 kVA	V
	TS 2/302	Západ	250 kVA	V
	TS 3/301	Kostol	100 kVA	V
	Ts 4/303	Pri ihrisku - škola	400 kVA	V
	TS Evon/804	ČS Avanty	400 kVA	C
	TS 805	Valpoimpex -PD	250 kVA	C
	TS /802	PBaH-výpust	100 kVA	C
	MTS Pôda,voda	hrádza	4000 kVA 1000 kVA	C
Hažín	TS Pôda a voda	Hrádza	100 kVA	C
	TS /806	Lažňany - PD	100 kVA	C
	TS 1/406	V centre obce	250 kVA	V
	TS 2/910 ČOV	ČOV	160 kVA	V
	TS PD/909	Poľnohosp. dvor	100 kVA	C
	TS /807	Lažňany -DOS	100 kVA	C
Lúčky	TS /820	Orange	100 kVA	C
	TS 1/305	V centre obce	400 kVA	V
Závadka	TS /808	PD	100 kVA	C
	TS 1/308	Východ	160 kVA	V
	TS 2/307	V centre	100 kVA	V

	TS /913	Poľnohosp. dvor	400 kVA	C
Hnojné	TS 1/310	Sever	100 kVA	V
	TS 2/309	Juh	160 kVA	V
	TS /811	Poľnohosp. dvor	100 kVA	C
	MTS /VVaK	Čierna voda - výpust	4000 kVA 1000 kVA	C

Z celkového počtu 26 transformovni slúži pre zásobovanie obyvateľstva a občianskej vybavenosti 11 distribučných staníc (TS) s inštalovaným transformačným výkonom spolu 2 330 kVA.

Pri počte 950 odberateľov z radov obyvateľstva pripadá na 1 domácnosť 1,95 kVA inštalovaného výkonu TS.

Elektrifikačná smernica č. 2/82 koncernu SEP udáva pre plynofikované obce do 5 000 obyvateľov merný ukazovateľ zaťaženia TS 1,5 kVA na 1 byt (dom).

Spotreba elektrickej energie u obyvateľstva :

Obec	MO – odbery obyvateľstvo		
	počet	ročný odber (tis. kWh)	priemer kWh/odber
Zalužice	419	1 531	3 650
Hažín	125	471	4 530
Lúčky	154	670	3 750
Závadka	137	570	4 150
Hnojné	93	252	4 070

Priemer odberu elektrickej energie na jedného odberateľa napriek plynifikácii domácnosti je vysoký. Poukazuje to na pretrvávajúce používanie elektrických bojlerov pre ohrev teplej úžitkovej vody a rozšírené používanie elektrického náradia v okolí domu.

Úroveň využitia trafostaníc:

Obec	Počet TS	ročný komunálny odber (tis. kWh)	priemer na TS (tis. kWh)
Zalužice	4	1 805	451
Hažín	2	600	300
Lúčky	1	753	753
Závadka	2	732	366
Hnojné	2	315	158
SPOLU	11	4 205	382

Priemerné využitie trafostaníc je nízke : 382 000 kWh/rok.

Najnižšie využitie je v Hnojnom : 158 000 kWh/rok, najvyššie v Lúčkach : 753 000 kWh/rok.

Bilancovanie potrebného výkonu TS pre obce.

Obec	Výhľadový počet RD	koeficient SEP	koeficient OV	Výpočt. výkon kVA	Inštal. výkon kVA	Rozdiel kVA
Zalužice	370	1,5	1,2	668	1 000	+332
Hažín	172	1,5	1,2	310	410	+100
Lúčky	172	1,5	1,2	310	400	+90
Závadka	146	1,5	1,2	263	260	0
Hnojné	77	1,5	1,3	150	260	+110

Bilancia potrebného výkonu v tabuľke ukazuje, že terajší inštal. výkon TS v obciach pokryje aj budúce zaťaženie od výhľadového počtu rodinných domov a občianskej vybavenosti.

Výpočet potrebného výkonu TS pre rekreačné strediská

Názov strediska	Počet RCH	ukazovateľ kVA/RCH	výkon TS kVA	CR m ²	ukazovateľ kVA/m ²	Výkon TS kVA	kVA Pi	kVA Ps
Zalužice	25	2,5	63	31800	0,05	1 590	1 615	990
Lúčky	46	2,5	115	66800	0,05	3 340	3 455	2080

U rodinných chát (RCH) sa predpokladá využívanie elektrických spotrebičov na varenie a ohrev TUV 2,5 kVA/RCH.

V cestovnom ruchu (CR) pre hotely, Ubytovne, Motoresty na svietenie a drobné elektrospotrebiče 50 W/m², nakoľko vykurovanie a ohrev TUV sa predpokladá plynom.

Výpočet počtu TS :

Pre stredisko Zalužice = $990/0,75 \cdot 400 = 3$ TS à 400 kVA (TS RS 1 – 3)

Pre stredisko Lúčky = $2\,080/0,75 \cdot 630 = 4$ TS à 630 kVA (TS RS 1 – 4)

Rozmiestnenie trafostaníc je vyznačené na výkrese technickej infraštruktúry. Trafostanice navrhujeme murované. VN prípojky k novonavrhovaným TS budú káblovým VN vedením uloženým v zemi.

Predpokladaná potreba elektrického príkonu pre navrhované výrobné zóny sa stanovuje empiricky s podrobnosťou danou predbežnými údajmi.

- druh výroby: ľahký spracovateľský priemysel
- plocha navrhovanej zóny: Hnojné cca 5 ha
Závadka cca 6 ha
- priemerná hustota potrebného elektrického príkonu: 80 kW/ha
- veľkosť potreby elektrického príkonu: Hnojné 400 kW
Závadka 480 kW

Na základe takto stanovenej potreby elektrického príkonu sa navrhuje:

- pre zónu Hnojné transformátor s výkonom 630 kVA
- pre zónu Závadka transformátor s výkonom 630 kVA

Zabezpečenie potrebného výkonu pre výrobné zóny navrhujeme nasledovne:

- v Hnojnom rekonštrukciou TS 310 – 100 kVA na výkon 630 kVA
- v Závadke rekonštrukciou TS 308 na murovanú s výkonom 250 + 630 kVA.

Vyvedenie príkonu NN do výrobných zón sa navrhuje káblami uloženými v zemi.

13.2.2 Zásobovanie zemným plynom

Územný plán je spracovaný na základe poskytnutých údajov od SPP a.s. listom č. 990/03/2003.

Obce mikroregiónu sú plynofikované od r. 1995. Zdrojom plynu je VTL plynovod (Michalovce – Lažňany – Sobrance) DN 150/PN 4,0 MPa vedený územím mikroregiónu v bezprostrednej blízkosti obcí. Na tento plynovod sú napojené obce VTL prípojkou cez RS Zálužice DN 100/PN 4,0MPa, RS Lúčky DN 80/PN 4,0MPa, RS Závadka DN 100/PN 4,0MPa, RS Hažín DN 100/PN 4,0MPa.

Výkony a vyťaženosť regulačných staníc :

Obec	Výkon RS /m ³ /hod/	Vyťaženosť RS /%/	Výstupný tlak plynu z RS /kPa/
RS1 Zálužice	1200	42	100
RS2 Hažín	1200	25	100
RS3 Lúčky	1200	25	300
RS4 Závadka	1200	30	100
RS5 Hojné	1200	30	100

Dodávka zemného plynu je zabezpečená z jestvujúcich regulačných staníc osadených v jednotlivých obciach podľa hore uvedenej tabuľky. Všetky regulačné stanice poskytujú dostatočnú rezervu množstva a tlaku plynu, pre perspektívne napojenie nových odberateľov. Podľa vyjadrenia dispečingu SPP OZ Michalovce, je vyťaženosť jestvujúcich regulačných staníc v rozsahu 25 – 42 %.

Súčasná ročná spotreba plynu po jednotlivých kategóriách:

Obec	Odbery obyvateľstva			Odbery podnikateľská sféra		
	Počet	tis.m ³ /rok	m ³ /odber	Počet	tis.m ³ /rok	m ³ /odber
Zálužice	352	1 151	3 270	22	105	4 550
	Odbery ustálené			Odbery klesli		
Hažín	130	408	3 140	9	20	2 220
	Odbery ustálené			Odbery klesli		
Lúčky	126	409	3 240	5	15	3 000
	Odbery ustálené			Odbery ustálené		
Závadka	98	315	3 210	14	60	4 290
	Odbery mierne stúpli			Odbery mierne stúpli		
Hojné	58	148	2 550	4	125	
	Odbery ustálené			Veľké odbery pre hydínarne		

Odbery v obciach sú ustálené v dôsledku 80 – 90% plynofikácie domácností. Priemerný ukazovateľ na jedného odberateľa v kategórii obyvateľstva sa ustálil na hodnotu okolo 3 100 – 3 200 m³/odber/rok. Množstvá podnikateľského maloodberu predstavujú podiel od 5% do 20% odberov obyvateľstva.

Návrh riešenia

Bilancia výhľadových odberov plynu obyvateľstvom bude vykonaná pre jestvujúcu zástavbu RD na základe ustálených skutočných odberov. Pre novú zástavbu RD je to 1,5m³/hod a 4 400m³/dom/rok. Uvažuje sa so 100% plynofikáciou nových objektov.

Pre občiansku vybavenosť (OV) je to min. 5% a max. 20% odberu RD.

Pre objekty cestovného ruchu (CR) je výhľadový odber určený odborným odhadom.

Pre rodinné chaty sa s plynofikáciou neuvažuje.

Bilancia potreby plynu pre obyvateľstvo do r. 2021

Obec	Počet odberateľov		Hod. odber m ³ /h			Odber tis. m ³ /rok		
	exist.	nárast	exist.	nárast	spolu	exist.	nárast	spolu
Zálužice	352	18	500	27	527	1 151	79	1 230
Hažín	130	42	300	63	363	408	185	593
Lúčky	126	46	300	69	369	409	202	611
Závadka	98	48	250	72	322	315	211	526
Hnojné	58	19	150	30	180	148	84	232
SPOLU	764	173				2 431	761	3 192

Počet odberateľov z radov obyvateľstva vzrastie spolu na 937 a odber plynu na 3 192 000 m³ za rok.

Spotreba občianskej vybavenosti vzrastie o 13%, t.j. na 415 000 m³ za rok.

Celková spotreba spolu bude 3 604 000 m³ za rok.

Jestvujúce regulačné stanice s výkonom 5 x 1 200 m³/hod spoľahlivo zabezpečia dodávku plynu v hodinovom výkone aj v absolútnom množstve.

Bilančná potreba plynu pre rekreačné strediská:

Stredisko	Objekty CR m ³	Max. hodinový odber m ³ /hod	Ročný odber tis.m ³ /rok
Zalužice	95 400	250	450
Lúčky	200 400	530	960

Pre rekreačné strediská navrhujeme využiť voľné kapacity regulačných staníc Zalužíc a Lúčok, ktorých vyťaženosť je 42 resp. 25 %.

13.3 Telekomunikácie

13.3.1 Telekomunikáčne zariadenia

Z hľadiska napojenia na verejnú telefónnu sieť patrí riešené územie mikroregiónu do Regionálneho technického centra Východ. Obce Hažín a Lúčky sú napojené na digitálnu telefónnu ústredňu Zalužice, Obce Hnojné a Závadka sú napojené na digitálnu telefónnu ústredňu Úbrež. Tieto digitálne ústredne postačujú svojou kapacitou a technologickými možnosťami pre zabezpečenie požiadaviek na jednotlivé služby.

Miestna telefónna sieť v obciach je riešená kombinovane, t.j. úložnými i vzdušnými káblami na drevených stĺpoch po okraji miestnych komunikácií. Pokrývajú celé územie obcí a umožňujú napojenie účastníckych staníc domovými prípojkami. Prípojky sú zrealizované zavesenými káblami z uličných stĺpov, jednotlivo alebo združovaním, pomocou PCM.

Návrh

Účastnícke rozvody telefónu v rámci obcí sú navrhované podľa novej koncepcie telekomunikácií telekomunikačnými káblami s uložením v zemi.

Pri uvažovanej 100% telefonizácii mikroregiónu pre 865 bytov v r. 2021 a pre vybavenosť bude potrebné zabezpečiť cca 900 prípojk.

Stav a návrh telefonizácie obcí mikroregiónu.

Vybavenie domácností	Počet bytov											
	Zalužice		Hažín		Lúčky		Závadka		Hnojné		Spolu	
	stav	návrh	stav	návrh	stav	návrh	stav	návrh	stav	návrh	stav	návrh
Pevný telefón	260	370	104	172	102	172	89	146	43	77	598	937
Mobil. telefón	79	130	32	60	33	80	18	40	8	30	170	340
Osob. počítač	43	90	12	30	10	20	8	20	2	10	75	170
Osob. počítač s internetom	15	30	3	10	2	10	2	10	0	10	22	70

Vybavenie mikroregiónu	Obyvatelia		Občianska vybavenosť		Podniky – organ.		Spolu	
	stav	návrh	stav	návrh	stav	návrh	stav	návrh
Pevný telefón	598	937	6	10	26	46	630	1 025
Mobil. telefón	170	340	8	60	22	80	200	440
Osob. počítač	75	170	7	30	8	20	90	200
Osob. počítač s internetom	22	70	1	10	2	10	25	85

Výhľad rozvoja telekomunikácií bol vytýčený podľa predpokladaného rozvoja bytov, občianskej vybavenosti a podnikateľskej sféry.

Vybavenie rekreačných stredísk	Zalužice	Lúčky	Spolu
Pevný telefón	160	150	310
Mobilný telefón	110	90	200
Osobný počítač	40	30	70
Osobný počítač s internetom	30	20	50

Napojenie rekreačných stredísk je navrhované úložnými telekomunikačnými káblami v zelených pásoch novonavrhovaných miestnych komunikácií.

13.3.2 Rádiokomunikácie

Príjem rozhlasového a TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych antén.

Perspektívne navrhujeme vybudovať kábelovú televíziu výstavbou spoločnej antény v objekte obecného úradu so spoločným kábelovým rozvodom pre príjem dostupných TV signálov prenášaných družicami a programu CABLE PLUS. Uvedené rozvody je možné za dodržania platných noriem viesť v spoločných kábelových rýhach s rozvodom telefónu.

Ochranné pásmo:

STN 73 6005 stanovuje pre úložné káble spojového charakteru ochranné pásmo v šírke max.1m od ostatných inžinierskych sietí uložených v zemi.

13.3.3 Siete miestneho rozhlasu

Rozvod miestneho rozhlasu v obciach mikroregiónu je prevedený vzdušne na oceľových stĺpoch s vodičmi 2x2,8 mm BY. Reprodukory sú 6 W a 12 W rozmiestnené tak, aby nevznikli zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskopoistkami.

Rozhlasové zariadenie bolo dané do prevádzky v rokoch 1965 - 1970, čiže aj z pohľadu navrhovanej zástavby je potrebná rekonštrukcia a modernizácia siete. Ústredňa rozhlasu je situovaná v budovách obecných úradov.

13.3.4 Diaľkové káble

Na základe informácii ST, Michalovce a Košice, prechádzajú riešeným územím diaľkové káble ktoré sú zakreslené v grafickej časti dokumentácie.

Ochranné pásmo

STN 73 6005 stanovuje pre úložné káble spojového charakteru ochranné pásmo v šírke max. 1 m od ostatných inžinierskych sietí uložených v zem

14. KONCEPCIA OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

14.1.1 Základné zložky životného prostredia

Západná časť riešeného územia (Michalovce a bezprostredné okolie) leží v ohrozenej oblasti životného prostredia SR č. 9 (Stredozemplínska ohrozená oblasť). Rozhodujúcimi znečisťovateľmi všetkých zložiek životného prostredia je najmä chemická výroba v Humennom a Strážskom. Úroveň životného prostredia v tejto časti územia je zaradená do triedy IV. a V. prostredie silne až extrémne narušené. Smerom na východ sa úroveň životného prostredia zlepšuje a dosahuje triedy III. – prostredie narušené a triedy II. Prostredie vyhovujúce.

Najvýznamnejšími faktormi negatívne ovplyňujúcimi životné prostredie riešeného územia okrem vyššie uvedeného sú najmä:

- chýbajúci vodovod a kanalizácia s čistiarnou odpadových vôd v obciach mikroregiónu

- nelegálna turistická návštevnosť južného brehu Zemplínskej šíravy (územie nemá žiadnu hygienickú vybavenosť,

- hluk a nehodovosť z prevádzky automobilovej dopravy na ceste I/50 ktorá prebieha priamo ťažiskami obcí Zalužice, Lúčky a Závadka.

14.1.2 Kvalita vody vo vodnej nádrži

Kvalita vody je hodnotená iba v severnej a severozápadnej časti vodnej nádrže ako rekreačná voda podľa STN 75 7221 „Klasifikácia kvality povrchových vôd“ Rekreačná voda je podľa sledovaných ukazovateľov zaradovaná do jednotlivých tried čistoty podľa vyššie uvedenej STN, pričom za medzné hodnoty pre rekreačné vody sa považujú hodnoty III. triedy čistoty vyššie uvedenej STN.

Kvalita rekreačnej vody v strede vodnej nádrže za hodnotené 3 roky zostáva v jednotlivých skupinách ukazovateľov kvality vody približne rovnaká.

Kvalita vody pre rekreačné využitie v južnej časti vodnej nádrže nie je sledovaná.

14.1.3 Vodné toky, melioračné kanály, nádrže, čistota vody

14.1.3.1 Vodné toky

Z hydrologického hľadiska patrí riešené územie do povodia Bodrogu. Územie mikroregiónu je odvodňované potokmi a kanálmi, ktoré ústia do riek Uh a Laborec, resp. cez Latoricu do rieky Bodrog.

Čierna voda, odvádza povrchové zrážkové vody z územia obcí Hnojné, Závadka a z východnej časti Lúčok. Tok začína pri prepade na východnej hrádzi nádrže Zemplínska šírava a odvádza aj prepadové vody v prípade preplnenia nádrže. Do toku Čierna voda zaústuje Starý Porubský potok.

Starý Porubský potok priteká kľukatými meandrami z podnožia Vihorlatu ku obci Hnojné. Obec pretína v severnej časti, prechádza pri Starom mlyne a pokračuje severozápadným smerom k západnej hranici katastra obce Závadka. Pri Závadke priberá povrchové vody z dažďovej kanalizácie obce a v južnej časti kat. územia obce Závadka sa vlieva do toku Čierna voda.

Toky Čierna voda a Starý Porubský potok sú v správe SVP š.p., OZ PBaH Košice.

Návrh riešenia

Tok Čierna voda a Starý Porubský potok navrhujeme vyčistiť od zárastu, nánosov a usadenín, aby nedochádzalo k zanášaniam a dvíhaniu sa dna koryta.

Pôvodné koryto Starého Porubského potoka v zastavanom území obce Hnojné navrhujeme revitalizovať, t.j. rameno sprietočniť a rekonštruovať. Pre zabezpečenie ochrany zastavaného územia proti Q 100 ročným vodám navrhujeme dno vyčistiť. Na spevnenie brehov navrhujeme použiť prírodný materiál s vegetačným krytom.

14.1.3.2 Melioračné (odvodňovacie) kanály

Na riešenom území boli vybudované nasledovné hydromelioračné stavby v správe Hydromeliorácie, š.p:

Na území obce Zalužice, Hažín a Lúčky sa nachádzajú v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Veľké Zalužice“ odvodňovacie kanály, ktoré boli vybudované v r. 1958.

1) odvodňovacie kanály otvorené: - „Vrbovecký“ o dĺžke 6,228 km, „Orlovec“ o dĺžke 3,203 km, „Chotárny“ o dĺžke 3,426 km, „Hažinský“ o dĺžke 6,50 km, „Nižný“ o dĺžke 3,750 km, „Chrast“ o dĺžke 1,950 km, „Lúčny“ o dĺžke 2,544 km, „Pláne“ o dĺžke 1,420 km, „Čečehovský“ o dĺžke 11,60 km, „Konopianka“ o dĺžke 0,640 km, „Niva“ o dĺžke 0,300 km, „Lúčanský“ o dĺžke 1,120 km.

2) odvodňovacie kanály kryté: - „Vrbiny“ o dĺžke 0,570 km

Na území obce Hažín a Lúčky sa nachádza v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Hažín a Lúčky“ odvodňovací otvorený kanál vybudovaný v r. 1983 kanál „Dolina“ o dĺžka 0,518 km.

Na území obce Lúčky, Hnojné a Závadka sa nachádza v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov VSN II/10“ odvodňovacie otvorené kanály vybudované v r. 1976

1) odvodňovacie kanály otvorené: - „Jovsanský“ o dĺžke 1,010 km, „Pri Hnojnom“ o dĺžke 0,750 km, „Od Mysliny“ o dĺžke 0,400 km, Pod Šíravou o dĺžke 0,270 km.

2) odvodňovacie kanály kryté: - „Krytý I“ o dĺžke 0,402 km, „Krytý II“ o dĺžke 0,409 km, „Krytý III“ o dĺžke 0,584 km.

Na území obce Závadka sa nachádza v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov VSN 202“ odvodňovací otvorený kanál vybudovaný v r. 1975 „K 1“ o dĺžke 0,518 a odvodňovacie kanály kryté „Krytý K 13“ o dĺžke 1,094 km, „Krytý 3A“ o dĺžke 0,378 km.

Na území obce Hnojné a Fekišovce sa nachádza v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov VSN 201“ odvodňovacie otvorené kanály vybudovaný v r. 1970 „O 75“ o dĺžke 3,787 km, „O 76“ o dĺžke 1,119 km, „O 78“ o dĺžke 1,942 km. Kanál „O 61“ o dĺžke 0,951 km bol vybudovaný v r. 1969.

Na celom riešenom území je trubná sieť VPZ. V obci Zalužice je pri výpuste z vodnej nádrži Zemplínska Šírava čerpacia stanica VPZ. V Hnojnom táto čerpacia stanica VPZ sa nachádza pri ústi Čiernej vody z vodnej nádrže.

Návrh riešenia

Melioračné kanály navrhujeme vyčistiť od zárastu, nánosov a usadenín, aby bolo dostatočné sprietočnenie kanálov.

Pri otvorených odvodňovacích kanáloch navrhujeme dodržiavať ochranné pásmo min. 5 m od brehovej čiary kanálov.

14.1.3.3 Závlahové stavby

Závlaha pozemkov čistou vodou VSN I/2 (evid. č. 5405 180) bola vybudovaná v r. 1985 o výmere 1528 ha.

Závlaha pozemkov VSN I/3 (evid. č. 5405 181) bola vybudovaná v r. 1985 o výmere 1638 ha.

Závlaha pozemkov VSN I/4 /evid. č. 5405 182) vybudovaná v r. 1986 o výmere 1145 ha.

Závlaha pozemkov Úbrež – Hnojné I., II., III.“ (evid. č. 5405 200) vybudovaná v r. 1997 o výmere 3578 ha.

Návrh riešenia

Do budúcnosti sa neuvažuje s novými odvodneniami, preto bude potrebné venovať pozornosť údržbe a rekonštrukcii existujúcich.

14.1.4 Kvalita podzemných vôd

Kvalita podzemných vôd je ohrozená najmä:

- Priesakom zo žump a septikov v obciach ktoré nemajú vybudovanú kanalizačnú sieť a čistenie odpadových vôd. Zalužice, Lúčky, Závadka a Hnojné.

- Priesakom z nesanovaných bývalých neriadených skládok tuhého komunálneho odpadu (TKO), poľných hnojísk a silážnych žľabov, ktorých technické a konštrukčné parametre nezamedzujú prieniku škodlivín do podzemných a povrchových vôd. Sú to tieto zariadenia:

- * nefunkčné ale nesanované skládky TKO v obciach Zalužice, Lúčky a Hnojné.
- * poľné hnojiská v obci Hažín,
- * poľné hnojiská v obci Závadka,
- * silážne žľaby a sklady v obciach Závadka a Lúčky.

Možným zdrojom znehodnotenia kvality podzemných a povrchových vôd sú aj poľnohospodárske dvory v obciach Zalužice, Hažín, Lúčky, Závadka a Hnojné.

14.1.5 Hluk z automobilovej dopravy

Územie mikroregiónu zasahujú negatívnym dopadom hluku tieto významné líniové zdroje. Sú to: Plánovaná trasa diaľnice D1 Michalovce – Sobrance – štátna hranica SR/UA, ako aj súbežná trasa cesty I. triedy č. 50 zasahujúca priamo obce ležiace na jej trase. Podružné spojovacie cesty III. triedy v území z dôvodov nízkej zaťaženia neprekročia najvyššie prípustné hodnoty hluku.

Pre vyhodnotenie očakávaného stavu hlukovej zaťaženia územia z dopravy boli použité „Metodické pokyny SK-VTIR (z roku 1984) na znižovanie škodlivých účinkov hluku v osídlení“. Podkladom pre výpočet hluku boli vykonané prognózne dopravno – technické prepočty dopravnej zaťaženia cestnej siete na podklade údajov z celoštátneho sčítania dopravy v r. 2000 s použitím výhľadových koeficientov rozvoja dopravy (SSC) na r. 2020. Predpokladané rozdelenie dopravného zaťaženia v hlavnom (východo – západnom) dopravnom smere na riešenom území bolo prevzaté zo štúdie trasy D1 Pozdišovce – št. hranica SR/UA ako aj z dopravnej prognózy ku ÚPN-VÚC Košického kraja. Prognózne na obdobie 2021 sa počíta cca 30 % z celkového profilového zaťaženia ako tzv. zbytková doprava na existujúcu cestu I/50.

Výpočet hlukovej situácie, zaťaženia územia formou izofón ekvivalentnej hladiny hluku bolo v tabuľkovej forme vyhodnotené pre dennú aj nočnú ($22^{00} - 6^{00}$) dobu. Výpočet aj zobrazenie zodpovedajú mierke podrobnosti hodnotenia na úrovni územno – plánovacej prípravy a daných podkladov.

Výpočet izofón hlukových hladín očakávanej situácie k r. 2021 je zostavený v tabuľke:

Vstupné a prípravné hodnoty pre výpočet hluku podľa „Metodiky“ – prognóza k roku 2021	Diaľnica D1 v úseku Michalovce (križ. II/555) – križ. III/050226 Sobrance (privádzač)		Cesta I/50 v úsekoch						Cesta III/050224 v úsekoch				cesta III/050234 križ. I/50 - Hažín	
			Michalovce (križ. II/555) – odb. Hažín (križ. III/050234)		križ. Hažín – Závadka (križ. III/050224)		Závadka (križ. III/050224) – Nižná Rybnica (križ. III/050226)		Závadka – Hnojné - Jovsa		Závadka – Vyšné Revišťa			
Ročný priemer denných intenzít (voz./deň)	8580 voz/deň		3670 voz/deň		2910 voz/deň		2580 voz/deň		380 voz/deň		580 voz/deň		400 voz/deň	
Podiel ťažkej (nákladnej) dopravy v %	11,8 %		14,2 %		14,4 %		14,0 %		13,2 %		22,4 %		10,0 %	
Najvyššia povolená rýchlosť (v obciach) návrhová / výpočtová v km/hod.	120 / 80		60 / 50		60 / 50		60 / 50		50 / 45		50 / 45		50 / 45	
Pozdĺžny sklon cesty v %	1,8 %		1,2 %		2,1 %		0,7 %		2,3 %		1,6 %		3,5 %	
Faktory výpočtu: F ₁	3,70		1,77		1,78		1,75		1,45		2,04		1,25	
F ₂	1,13		1,09		1,15		1,05		1,17		1,11		1,27	
F ₃	1,00		1,00		1,00		1,00		1,00		1,00		1,00	
Výpočet izofón-hodnotená úroveň v dennej dobe 6 ⁰⁰ – 22 ⁰⁰ – DEŇ, v nočnej dobe 22 ⁰⁰ – 6 ⁰⁰ - NOC Intenzita priemernej hodiny voz./deň	DEŇ	NOC	DEŇ	NOC	DEŇ	NOC	DEŇ	NOC	DEŇ	NOC	DEŇ	NOC	DEŇ	NOC
	489	94	209	40	166	32	147	28	22	4	33	6	23	5
Prepočítaný počet vozidiel X: voz./hod.	2045	393	403	77	340	66	270	52	38	7	75	14	37	8
Výpočtová veličina Y: dB(A) t. j. :Základná ekvivalent. hladina hluku L _{Aeq} -7,5 m od osi zdroja	73,1	65,9	66,1	58,9	65,3	58,2	64,3	57,2	55,8	48,5	58,7	51,5	55,7	49,0
Vzdialenosť izofón v (m) od zdroja – osi cesty:														
- izofóna 65 dB (A)	53	10	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- izofóna 60 dB(A)	144	33	34	-	28	-	23	-	-	-	-	-	-	-
- izofóna 55 dB(A)	346	94	96	20	83	17	68	14	10	-	20	-	9	-
- izofóna 50 dB(A)	733	240	245	62	215	54	180	43	32	6	60	12	31	6

Podľa nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z.z. (Oddiel III.A tab. č. 4) sú najvyššie povolené ekvivalentné hladiny „A“ hluku vo vonkajšom priestore pre kategóriu územia:

	II.	III.
- pre denný čas 6 ⁰⁰ – 22 ⁰⁰ hod.	50 dB(A)	60 dB(A)
- pre nočný čas 22 ⁰⁰ – 6 ⁰⁰ hod.	40 dB(A)	50 dB(A)

Kategória územia II. predstavuje vonkajšie priestory rekreačného územia a územia vyžadujúce tiché prostredie.

Kategória územia III. predstavuje vonkajšie priestory v obytnom území v okolí diaľnic, letísk, ciest I a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov.

Prevedené výpočty ukazujú, že prekročenie základných prípustných hladín nadmerného hluku z dopravy v období cca r. 2021 sa predpokladá na priechodoch obytnej zástavby pozdĺž cesty I. tr. č. 50 všetkých obcí: - pri zástavbe 25 až 30 m od osi cez deň, - pri zástavbe 40 až 55 m od osi v noci.

Týmto podmienkam prakticky nevyhovuje žiadna obytná zástavba situovaná pozdĺž cesty I/50.

14.1.6 Návrh na elimináciu faktorov negatívne ovplyvňujúcich životné prostredie

Za účelom zvýšenia kvality životného prostredia sa v územnom pláne navrhuje:

- Výstavba vodovodu vo všetkých obciach mikroregiónu
- Výstavba kanalizácie a čistiarne odpadových vôd pre obce Zalužice, L'čky, Závadka a Hnojné
- Sanácia bývalých neriadenej skládok tuhého komunálneho odpadu (TKO), poľných hnojísk a silážnych žľabov, ktorých technické a konštrukčné parametre nezamedzujú prieniku škodlivín do podzemných a povrchových vôd.
- Prestavba, resp. zmena funkcie a zvýšenie hygienickej úrovne devastovaných poľnohospodárskych dvorov (budovy, komunikácie, poľnohospodárska technika, vytekajúca hnojovka)
- Organizovanie turistickej návštevnosti južného brehu Zemplínskej šíravy a výstavba základného hygienického vybavenia
- Výstavba diaľnice D 1, resp preložka cesty I/50 v úseku prebiehajúcom cez obce.

15. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Zber komunálneho odpadu v obciach mikroregiónu sa realizuje do 110 l zberných nádob (KUKA). Odvoz zabezpečuje fa A.S.A FURA Košice. Likvidácia odpadu je skládkovaním na regionálnej skládke. Likvidácia tekutého odpadu sa realizuje v čistiarni odpadových vôd v Michalovciach.

V návrhu bol použitý pripravovaný program odpadového hospodárstva obcí do roku 2003.

V obciach sa produkuje nasledovný odpad:

kód odpadu	názov odpadu	množstvo (t)	spôsob likvidácie
20 01	domový odpad z domácností	416,8	na skládku KO v Žabianoch
20 03	ostatný odpad podobný	374,2	na skládku KO v Žabianoch
20 02	odpad zo zelene	16,0	na skládku KO v Žabianoch

Stavebný odpad je využívaný na zásyp bývalých skládok KO, ktoré sú rekultivované.

Odpad zo zelene a hnoj od domácich zvierat sa využíva na hnojenie pôdy.

Obce Zalužice, Lúčky, Závadka a Hnojné nie sú odkanalizované, obytné objekty, vybavenosť a výroba majú vlastné žumpy a septiky. Odpad zo žump a septikov je vyvázaný na hnojenie poľnohospodárskej pôdy v čase vegetačného kľudu. Obec Hažín má obecnú kanalizáciu s vlastnou ČOV umiestnenou pri zastavanom území obce.

V obci Hažín sa od roku 2004 realizuje separovaný zber PET fliaš, výhľadové sa uvažuje s kompostovaním odpadu so zelene a kalov s miestnej ČOV.

Návrh

Pri zhodnocovaní a zneškodňovaní komunálneho odpadu obcí budeme postupovať v súlade s platným programom odpadového hospodárstva obcí a VZN obcí v spolupráci so zmluvnými partnermi.

KO, ktorý sa nedá zhodnotiť ako druhotná surovina alebo skompostovať, navrhujeme vyvážať naďalej na riadenú skládku KO v Žabianoch.

Výrobné zariadenia sa majú riadiť pri zhodnocovaní a zneškodňovaní odpadu schváleným programom odpadového hospodárstva.

V mikroregióne sa produkuje nasledovný odpad :

Obec	domový odpad z domácností (20 01)			ostatný odpad podobný			odpad zo zelene (20 02)		
	množstvo (t)/obyv	množstvo o v r. 2001 (t)	množstvo do r. 2021 (obyv. x t)	množstvo (t)/1obyv	množstvo vo v r. 2001(t)	množstvo do r. 2021 (obyv. x t)	množstvo (t)/ 1obyv	množstvo v r. 2001(t)	množstvo do r. 2021 (obyv. x t)
Zálužice	0,156	174,7	1200x0,156= 187,2	0,14	156,8	1200x 0,14= 168	0,006	6,7	1200x0,006= 7,2
Hažín		65,4	440x,156= 68,6		58,7	440x 0,14= 61,6		2,5	440x 0,006= 2,64
Lúčky		79,1	535x,156= 83,5		71,0	535x 0,14= 75		3,0	535x0,006= 3,21
Závadka		62,1	405x0,156= 63,2		55,7	405x 0,14= 56,7		2,4	405x0,006= 2,43
Hnojné		35,5	250x0,156= 39		32,0	250x 0,14= 35		1,4	250x0,006= 1,5
SPOLU		416,8	441,5		374,2	396,3		16,0	16,98

Vo výhľadovom období navrhujeme:

- zaviesť separovaný zber na všetky druhotné suroviny,
- využívanie druhotných surovín zo separovaného zberu,
- zavedenie technológie na úpravu biologických odpadov, resp. vyhradiť priestor na zhromažďovanie a kompostovanie biologicky odbúratelného odpadu,
- zaviesť zber oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín v zmysle ustanovenia zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch.

Pre tento zber navrhujeme vytvoriť priestor v areáloch poľnohospodárskych družstiev, resp. vo vyhradených areáloch, vo vlastníctve obce.

Iné druhy odpadov

Pôvodcovia iných druhov odpadov sú organizácia a podniky, podnikajúce v kat. území obcí mikroregiónu. Odpady vznikajúce v službách si musia pôvodcovia odpadov podľa vydaného zákona a príslušných vyhlášok a nariadení riešiť sami.

Tieto subjekty zneškodňujú nebezpečný odpad, vznikajúci pri ich činnosti prostredníctvom oprávnených organizácií na základe zmluvného zabezpečenia.

V súčasnosti vývoz zo žump a septikov z komunálneho hospodárstva je zabezpečovaný fekálnymi autami. V budúcnosti sa problematika tohoto odpadu vyrieši vybudovaním kanalizácie (kapt. Vodné hospodárstvo – Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd).

16. VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

V riešenom území sa neprevádza ťažba nerastných surovín. Nachádza sa tu výhradné ložisko lignitu. Jeho ochrana je zabezpečená určením chráneného ložiskového územia „Hnojné,“. Toto ložiskové územie bolo určené rozhodnutím Obvodného banského úradu v Košiciach.

Riešené územie spadá aj do prieskumného územia „Východoslovenská Nížina I. – ropa a zemný plyn.

17. NÁVRH NA OBSTARANIE ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV, ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE A INEJ DOKUMENTÁCIE PRE ČASTI RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Pre stanovenie podrobnejších zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov, umiestnenia stavieb na pozemkoch a zastavovacích podmienok jednotlivých stavebných pozemkov navrhuje sa zabezpečiť vypracovanie územného plánu zóny, resp. územnoplánovacích podkladov a inej dokumentácie pre tieto časti riešeného územia.

- stredisko cestovného ruchu a rekreácie Zalužice
- stredisko cestovného ruchu a rekreácie Lúčky

- súbory rodinných domov v Zalužiciach; Vyšné záhumienky a Kamenný konč
- súbory rodinných domov v Hažíne; Vyšné záhumienky a Dolina
- súbory rodinných domov v Lúčkach; Konopianky, a Grunova
- súbor rodinných domov v Zavadke Dlhé sklady
- súbor rodinných domov v Hnojnom Pánsky grúň.
- Spracovať Štúdiu uskutočniteľnosti protiabráznych opatrení.
- Spracovať Štúdiu uskutočniteľnosti archeoparku v kat. území obce Lúčky.
- Spracovať projektovú dokumentciu „Sadových úprav brehových porastov“.

Uvedenú podrobnejšiu dokumentáciu je potrebné vypracovať v poradí podľa programovaných rozvojových zámerov mikroregiónu, resp. jednotlivých obcí. Pre dosiahnutie požadovanej presnosti výstupov z vyššie uvedenej dokumentácie je potrebné zabezpečiť aktuálny geometrický plán, zameranie inžinierskych sietí a výškopis územia obytných súborov v príslušnej mierke.